

SITUATION

S T L M

#248

APRIL 2018
ÅRGÅNG 23

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

OLOF LUNDH

**UTTALAD
TILLHÖRIGHET**

LIV UTAN LIV
– EN SVART-VIT HISTORIA

*"Jag är nog egentligen mer
fri och oberoende än grandios"*

KAJSA GRYTT

ANNELIE STÅHL
– BEROENDEPODDEN

NALEN **NAHKO &** **TREVOR HALL** **ONS 25/4**

21 BRONCO

LÖR 26/5

DONOVAN WOODS

ONS 30/5

CALEXICO

ONS 22/8

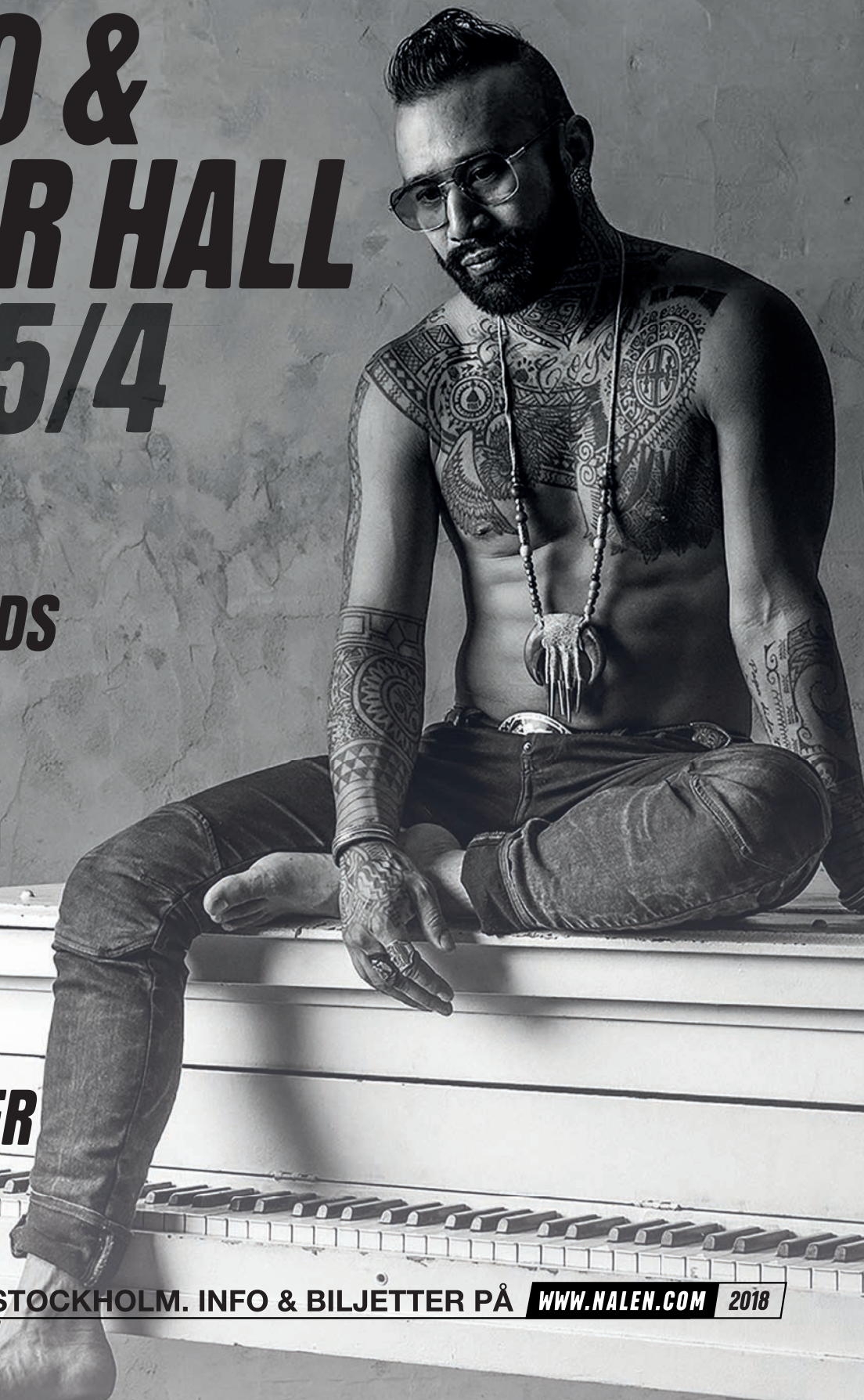
KAJSA GRYTT

LÖR 1/9

DONAVON

FRANKENREITER

TORS 27/9

JOEL NILSSON

18 "JAG KOMMER INTE SLÅ IGENOM SOM 60-ÅRING OCH SÄLJA EN MASSA PLATTOR."

Kajsa Grytt – aktuell med både ny roman och ny platta – har karriärläget helt klart och tydligt för sig.

EMMA HANQUIST

14 "STOCKHOLMSKAN ÄR I MÅNGT OCH MYCKET MAKTENS SPRÅK."

Martin Persson, dialektforskare, om synen på Stockholmskan.

ANDERS SCHÖNBORG

28 "TIDEN DÅ DE BODDE I EGEN SKÅPBIL."

Fotograf Anders Schönborg ur fotoboken *Liv utan liv*.

12 Annelie Ståhl

"Vi har samma problematik men vi använder olika saker för att döva det. Vi måste titta på det själsliga, om vi mår bra på insidan behöver vi inte fly."

44 Svepet

Olof Lundh tar Allsvenskan på allvar, bok om Södertäljemaffian kommer ut på nytt förlag, Örnen och Kråkan, Jenny Jägerfeld skriver barnbok om självmord, 84-årige Georg Riedel kan ha gjort årets jazzplatta, Hanna Järver debuterar, Nikolina Ställborn, fysik på Dramaten och mycket mera.

48 Brillant

Alexandra Juliusson teckenspråkstolkar Hammarbys hemmamatcher.

50 På hörnet

Hans Olofsson, Sveavägen/Surbrunnsgatan.

7 Maddelin Fernandez

Wrestler-rookie med Hulk Hogan på flickrumsväggen.

8 Gata fram och tillbaka

En tillkrattad bena på frihand i en rulltrappa på Drottninggatan.

10 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

11 Krönika: Maria Hagström

Vilken selfietyp.

26 Krönika: Ulf Stolt

Under några tysta minuter.

32 Min plats

Maraton-Pekka Isoasaari bänkar sig helst på Mariatorget.

35 Mina drömmar

Mia Nykvist drömmer om att leva på sin konst.

36 Med egna ord

Säljarnas egna sidor.

43 Korsord

Lös månadens kryss.

47 Dåtids sthlm

April 1978.

Olof Lundh.

JOHANNA HANNO

#Sthlmstips, sje-ljud och Kajsa Grytt

Om du inte redan följer oss i sociala medier så är det ett bra läge att kliva på vårt Instagram just nu. Filmaren Jakob Åhl – du kan läsa en kortare presentation av honom och hans arbete på nästa sida – har nämligen gjort en mängd korta filmer för Instagram under #sthlmstips. Säljarna av Situation Sthlm ger personliga tips varje vecka från den stad och de gator som de känner så väl. Tipsen kommer att handla om allt möjligt, högt som lågt. Hittills har Thomas tipsat om den bästa gatan, Angelina om den finaste utsikten och Berra om var det bästa kaffet finns.

Massor av filmer med flera initierade sthlmstips är på gång. Följ oss på

Instagram för att inte missa något.

Stockholmskan är maktens språk. Och klass- och grupptillhörighet är det avgörande för språkliga skillnader i Stockholmskan – uttalet av sje-ljudet är en tydlig klassmarkör. Men det klasslösa Stockholms-e:et är på väg att försvinna. Läs Gerd Erikssons reportage om Stockholmskan i förändring på sidan 14.

För fem år sedan klev fotograf Anders Schönborg av tunnelbanan i Högdalen med en vag idé om att göra ett fotoreportage. Nu är hans bok *Liv utan liv* om svårt cancersjuka hemlösa Angelica och hennes man Raymond klar. Se ett urval bilder från boken och läs valda delar av introduktionstexten på sidan 28.

DET FINNS EN kort intervjusekvens med Kajsa Grytt, några minuter in i ett youtubeklipp från framträdandet med Tant Strul-låten "Romeo och diskerskan" på Cirkus Broadway på Gärdet sommaren 1988. Hon och Malena Jönsson sitter och kisar i solen, Kajsa Grytt säger:

– Vad som är intressant med svensk musik är väl att jag är från Sverige, jag kan känna igen orden som sjungs. Det berättar om mitt land, samma plats som jag lever på

Drygt 30 år efter det filmklippet håller Kajsa Grytt fortfarande på med den där berättelsen om landet och platsen hon bor på och människorna där. Men nu har hon utvecklat sitt berättande och skriver romaner

också. I april kommer både roman nummer två, *Du lever i mig*, och hennes sjätte soloalbum *Kniven i hjärtat*.

I Beroendepodden låter Annelie Ståhl personer berätta sina beroendehistorier – alkohol, sex, droger, porr, socker, spel... – till punkt. Olof Lundh tar Allsvenskan på stort allvar och wrestlern Maddelin Fernandez hade Hulk Hogan på väggen i flickrummet.

Dessutom – intresset för att hålla fjäderfä i stan ökar oväntat.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationist "De som kan stan bäst, som har blick för de här dolda och gömda platserna i stan."

Jakob Åhl

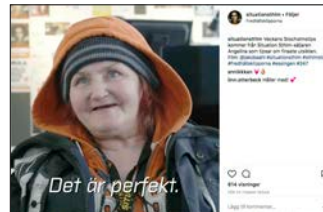
GÖR: Filmare. Har just avslutat arbetet med Situation Sthlms kommande Instagramfilmer #sthlmstipset.

"**DEN FÖRSTA FILM** jag gjorde var för Situation Sthlm, det var i december 2013. Det var en film som hette *Hur ser ditt Stockholm ut?*. Jag intervjuade personer och frågade dels om vad staden Stockholm är för dem och dels hur deras situation är just nu – nån var konstnär och höll på att få ihop till hyran, nån skulle ta lastbilskörkort, nån gjorde varm choklad för att det var kallt ute.

Efter den filmen har jag gjort en film om Situation Sthlm bakom kulisserna som beskriver tidningen och den sociala verksamheten, en film om att man kan köpa tidningen med kort och en film som hette *Med egna ord* där säljarna läste texter de skrivit och publicerat i tidningen. Alla de här filmerna har visats i Situation Sthlms sociala medier.

Idén till de här filmerna #sthlmstipset för Situation Sthlms sociala medier kom vid ett möte jag hade med Pia och Jenny. De som kan stan bäst, som har blick för de här dolda och gömda platserna i stan man inte självklart ser, är ju så klart säljarna av Situation Sthlm. Filmerna blir 15 sekunder långa, jag ska klippa dem i bra tempo och lägga nån enkel bakgrundsmusik – jag har alltid haft musiken från serien *30 Rock* i bakhuvudet för de här filmerna, percussion, lite driv, tempo, så det blir nog nåt i den stilen.

Annars jobbar jag med reklamfilm. Antingen producerar jag eller filmar och klipper reklamfilm. Det jag vill göra men inte gör så mycket är dokumentärfilmer, har liksom inte hamnat in på det än."

REDAKTION
Chefredaktör och ansvarig utgivare
 Ulf Stolt
 ulf@situationsthlm.se
 08-545 953 90
Reporter
 Maria Hagström
 maria@situationsthlm.se
Art Director
 Johan Olsson
Webbredaktör
 Jenny Lindroth
Korrektör
 Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter
 Gerd Eriksson

Medverkande fotografer och illustratörer
 Emma Hanquist, Martina Holmberg, Joel Nilsson, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten.

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida
 www.situationsthlm.se

E-post
 red@situationsthlm.se

Tryck
 V-Tab 2015

Räckvidd
 1 17 000 läsare
 (Orvesto konsument 2017:2)

Upplaga
 22 500 ex/mån (TS helår)
 ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION
VD
 Pia Stolt
 pia@situationsthlm.se
 08-545 953 87

Ekonomi
 Scanena international AB
 Anna Berkus Kolte 0733-16 21 55
 Magdalena Lilja 070-224 00 42
 ekonomi@scanena.se

Adress
 Timmermansgatan 38
 118 55 Stockholm

Tel
 08-545 953 81

Fax
 08-668 79 09

Organisationsnummer
 55 66 49-107 1

Plusgiro/Bankgiro
 pg. 25 59 89-6
 bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET
Verksamhetschef, sociala verksamheten
 Jenny Lindroth
 jenny@situationsthlm.se
 08-545 953 88

Samordnare
 Ingmari Olofsson
 ingmari@situationsthlm.se
 08-545 953 81

Jonas Svensson
 jonas@situationsthlm.se
 08-545 953 81

Telefonnummer distribution
 08-545 953 81

Öppettider
 Måndag till fredag kl. 8–15
 Lördag kl. 10–14

Plusgiro/Bankgiro
 pg. 28 19 18-3
 bg. 5357-3259

Organisationsnummer
 8024 11-14 97

ANNONSERING & PRENUMERATION

Herman Sundgren
 herman@situationsthlm.se
 08-545 953 94

Catharina Persson
 catharina.persson@mediakraft.se
 tel. 070-421 02 80

Robert Wallner
 robert.wallner@mediakraft.se
 tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration
 12 nummer kostar 660 kronor

E-post
 situationsthlm@pressdata.se

**JAMES
BLUNT**
— THE AFTERLOVE TOUR —

23 MAJ
ANNEXET, STOCKHOLM

A DAY IN THE PARK
GARDEN
6 JUNI 2018

**The National
Future Islands
Good Harvest**

TRÄDGÅRDSFÖRENINGEN, GÖTEBORG
GARDENFEST.SE | EVENTIM.SE

Festkompisar: GAFFA, PUSTERVIK, TRÄDGÅR'N GÖTEBORGS, go:teborg, Göteborgs-Posten
Arrangör: FKP SCORPIO

**Portugal.
The
Man**

11 JULI
DEBASER STRAND
STOCKHOLM

**george
ezra**

15 OKTOBER
ARENAN, FRYSHUSET

HUVUDSTAN

Kärlekens berg- och dalbana

VIGSEL Den 30 april öppnar Gröna Lund för 135:e gången. Men nytt för i år är att ett brudpar gifter sig i bergochdalbanan Jetline.

– Gröna Lund bygger på en speciell kärlekshistoria och i år vill vi att det ska märkas på olika sätt. Ett giftermål i Jetline, som är vår mest åkta attraktion, tyckte vi var en bra idé, säger Annika Torselius på Gröna Lund.

Brölloppsparet, en vigselförrättare, tolv gäster och fotograf kommer att åka med i vagnen som stannar på toppen för själva vigseln. Mikrofoner gör det möjligt för besökarna nere på marken att höra när brudparet säger ja.

Vad är det för gammal kärlekshistoria som ligger i botten?

– En gång i tiden låg Nöjesfältet bredvid Gröna Lund och de två tivoliägarna var bittra fiender. När de gick ur tiden så blev deras barn ett par och

KARIN LUNDIN

ättlingar till dem jobbar här i dag.

Ansökningstiden för att gifta sig i Jetline har gått ut. Ett trettiotal par har ansökt, de flesta från Stockholm, ett par

kommer att väljas ut.

Bröllopet kommer att ske under våren eller försommaren.

GERD ERIKSSON

"Tranorna. Kärleken. Sällskapet. Ensamheten. Tomheten. Vardagar. Dom som var. Som är. Som kommer. Hon som var här. Räven. Allt som var och som inte längre är. Vardagarna."

I maj kommer Ulf Lundells nya roman *Vardagar*. Enligt presentationstexten på förlagets hemsida kommer romanen bland annat avhandla ovanstående.

Förklarade dagar

APP Nordiska museet har tagit fram en app med information om högtider och märkesdagar som har varit, eller är, betydelsefulla för oss. Under varje dag står varför de kommit till och seder och bruk runt den dagen.

Gertruddagen, våffeldagen 25/3, Bengtdagen och persiska nyåret är några av dagarna.

Har ni med alla nya temadagar också?

– Bara kanelbullens dag. Den är inte kopplad till nåt historiskt eller ursprungligt. Men den är med för att den aspirerar på att vara nåt traditionellt och för att många anammade den, säger Jonas Engman på Nordiska museet.

Årets dag-appen är gratis att ladda ner och kopplar direkt upp till dagens datum varje gång man öppnar den.

GERD ERIKSSON

Med kacklande grannar

HÖNS Intresset för att hålla fjäderfå i Stockholm har ökat. 2009 kom det in fem ansökningar, förra året 15. Hittills i år har det kommit ansökningar från Hässelby, Enskede och en koloniträdgård i Skarpnäck.

Vad är det för regler som gäller?

– Förutom att tuppen måste vara inne vissa tider så får hönsen inte orsaka olägenhet för grannarna. Djurspillingen ska tas om hand och fodret ska förvaras i tät behållare, säger Börje Bjurelov på Miljöförvaltningen.

Ringar ni upp och frågar hur folk ska ha hönsen?

– Bor nån i en hyresrätt med

ballkong kanske vi kollar hur de tänkt.

Varför tror du att folk i stan vill ha höns?

– Färska ägg och sällskap.

Den som bor i stan och vill ha fjäderfå ska ansöka om det på miljöförvaltningens blankett MF4024 –

"Ansökan om tillstånd att hålla djur". Vanligaste ansökan är på fem höns, ibland gällor den också en tupp.

– Vill man ha tupp måste den hållas inne mellan 21.00 och 07.00 för att inte störa omgivningen med sitt galande.

GERD ERIKSSON

CREATIVE COMMONS

Boksamtal om kravallerna i Husby

SAMTAL Förra året kom antologin *Bortom kravallerna*, baserad på ett trettiotal Husbybors berättelser om vad som egentligen hände i Husby senvåren 2013. Nu bjuder Stadsmuseet in till samtal om boken 17 april i Husby Träff. Då finns forskare och författare på plats för att fortsätta samtalet om förorten i allmänhet och Husby i synnerhet.

– Det finns fortfarande behov av att prata om bilden av förorten. Det är ett öppet samtal och självklart hoppas vi att många Husbybor vill komma och vara med, säger Rebecca Lennartsson på Stadsmuseet.

Samtalspanelen på plats består av författarna Magnus Hörnqvist, docent i kriminologi, Paulina de los Reyes, professor i ekonomisk historia och Janne Flyghed, professor i kriminologi. Moderator för kvällen är Daniela Lazoroska som är doktor i antropologi.

GERD ERIKSSON

Forskar-AW i Fittja

EFTERSNACK Två gånger per termin bjuder biblioteket på Mångkulturellt centrum i Fittja in till after work med en forskare. Fredagen 13 april är det Susanne Urban, docent i sociologi. Hon har forskat kring segregation, grannskap och integration i mer än 20 år och presenterar senaste rönen i sin nya bok *Integration och grannskap – hur kan staden hållas samman?*

Hur är det att presentera boken på en AW?

– Det kommer nog att kännas lite konstigt att folk ska dricka öl samtidigt. Jag vill ju att de ska lyssna ordentligt eftersom det är viktiga frågor.

Kan du kort säga nåt om vad bostadssegregationen leder till?

– Avstånd, främlingskap och konflikter mellan människor i olika sociala miljöer. Problemet med boendesegregation är en fråga som gäller hela samhället och inte bara de mest socialt utsatta bostadsområdena.

GERD ERIKSSON

ROOKIEWRESTLER MADDELIN FERNANDEZ

"Jag trodde allt var på riktigt, min idol var Hulk Hogan"

HON HAR INTE gått sin första match än men kommer ändå att delta i någon form på wrestling-galan i Slaktkyrkan 14 april. Maddelin Fernandez har drömt om att hålla på med wrestling sedan hon var barn. Nu är hon rookie i Stockholm Wrestling och har namnet Fighting Spirit.

– När jag var nio år satt jag i Spanien och såg på wrestling på kabel-tv och tyckte det var fascinerande och spännande. Jag trodde allt var på riktigt och min idol var den amerikanska wrestlern Hulk Hogan. När de andra tjejerna i klassen hade My little pony på sina bänkpapper hade jag Hulk Hogan på mitt.

Hur kom det sig att du till slut kunde uppfylla din barndomsdröm?

– Jag har hållit på med träning och olika kamposporter hela mitt liv. När jag fick reda på att Stockholm Wrestling fanns gick jag dit på en heldags try-out. Trots att jag är van att träna var det helt andra muskler som fick jobba. I grunden är det som brottning och det krävs tajming, snabbhet och styrka.

Vad är grejen med wrestling – är det sport eller är det show?

– Både och. Det är som magi. När du ser en trollkarl göra ett tricks – det ser häftigt ut, men du vet inte riktigt hur han gör. Sen har publiken roligt och lever sig in i det. För mig är det fortfarande en pirrande känsla att få gå upp i ringen och sätta fart mot repen.

Hur fick du reda på att du var antagen till Stockholm Wrestling?

– De ringde upp mig. Nu har jag kört i tre månader och det kommer nog dröja ett tag till innan jag får gå min första match. Målet är att bli så bra att jag kan göra hopp från repen i ringen.

Var kommer ditt namn Fighting Spirit ifrån?

– Det handlar om att jag är den typ av person alltid kämpar – att det sitter i hjärtat.

GERD ERIKSSON

Drottninggatan, Norrmalm

11.44-12.27

Strindbergscitat i gatan, nya rektangulära farthinder och bänkar och planteringar för flanörer. För ett år sedan, 7 april begicks ett terrorattentat på Drottninggatan. För blotta ögat syns i dag inget spår av det.

TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

PRECIS RUNT HÖRNET från Adolf Fredriks kyrkogata i riktning ner mot city, finns ett citat av August Strindberg med bokstäver av rostfritt stål nedsänkta i Drottninggatan: "Och jag tror inte på Gud? Åjo, det gör jag nog; men jag tycker inte om honom; allra helst sedan han förstörde mina törnrosor".

Tre brevlådor på rad utanför Seven-Eleven, två gula för riksförsändelser, en blå för lokala.

Någon har sprejat "Dif" med blå färg på en planteringskruka av grå cement på stenväggen på trottoaren.

En man med en bormaskin i handen går snabbt förbi entrén till Rydbergs matsalar och krocker

nästan med ett par som kommer ut från restaurangen.

På en handtextad skylt utanför Centralbadet står att det serveras vegetarisk buffé. Vid fint väder kan man använda uteserveringen. Och det går att ta maten med sig.

Paraplyer i två korgar på trappan till en affär. Utanför affären bredvid, två ställ med olika typer av vinterjackor, plus två upprättstående ställ med en dunjacka och en skinnjacka med kragfoder. I affären 50-70% rabatt på utvalda modeller.

En kvinna i blå dunkappa stannar till utanför Playhouse teater och läser på menytavlan, sedan tar hon några steg ut i gatan och följer tre av Strind-

bergscitaten fram emot övergångsstället vid Olof Palmes gata.

MAN KAN FÅ en 30 minuters kostnadsfri makeup-kurs på ett ställe precis vägg i vägg med biograf Skandia.

Efter att den korsat Apelbergsgatan byts Drottninggatus asfalt och de stenlagda trottoarerna ut mot större cementplattor i vitt och grått och här slutar tillåten biltrafik.

En korgstol utanför en optikerbutik. En cykel med påhängd dragkärra står parkerad på snedden mellan två bänkar och en stor cementkruka planterad med två olika sorters växter.

En kvinna svabbar golvet inne på

växlingskontoret, mattan utlagd på gatan utanför.

Buss 1 på väg mot Frihamnen stannar vid övergångsstället över Kungsgatan och släpper fram gående – en man med en tom barnvagn, en kvinna med en silverfärgad resväska på hjul efter sig, samt två unga flickor som går sakta över gatan och röker.

TVÅ CEMENTLEJON POSTERADE på var sida gatan, blickande uppför och nedför Gamla Brogatan.

En man med hund står vid reklamtavlan utanför apoteket. När hunden är klar skopar han upp det i en påse, knyter till den och lägger i jackfickan.

Två asiatiska turister står och ser in

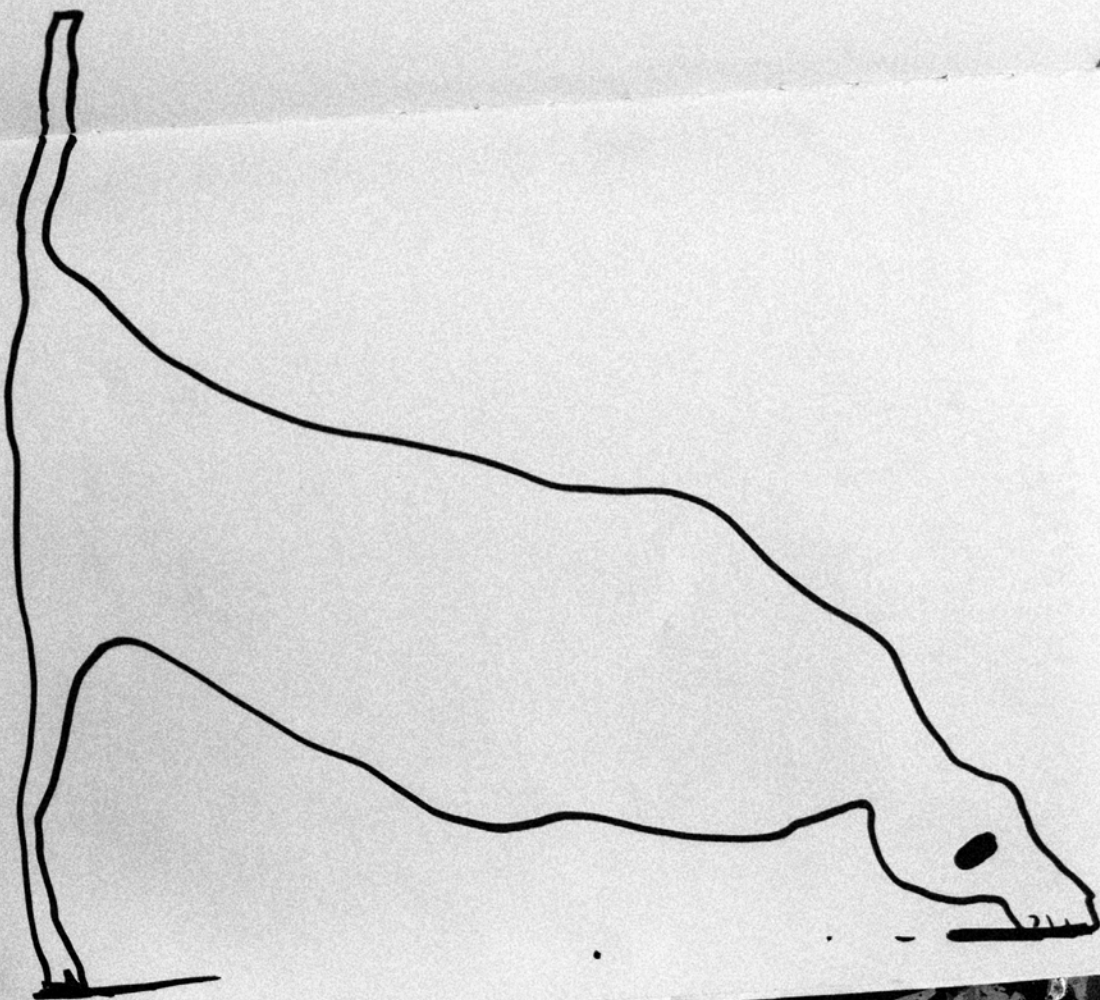
i Buttericks skyltfönster.

Vid rulltrappan ner till en sportaffär stannar en man och tar av sin mössa och sina handskar och lägger dem i fickorna på sin jacka, innan han krattar till benan på frihand och kliver på det översta trappsteget.

En bil från ett värdehanteringsföretag kör sakta mitt i gatan, stannar till och släpper fram gående innan den svänger ut och kör runt några bänkar, fortsätter sedan sakta mitt i gatan.

Vid Åhlens gör sig en man i grå stövlar, kamouflagekläder, keps och gula öronskydd klar att ställa sig med sin skylt och göra reklam för en bufférestaurang på någon av tvärgatorna intill. ☺

Man hinner inte
alltid med hela
djuret!

MARIA HAGSTRÖM

VILKEN SELFIE TYP

VI STÅR FRAMFÖR avspärrningen, får inte komma för nära, det är ju ändå världens mest kända målning. En samling människor i Louvren borde ha ansiktena vända mot Mona Lisa, men många har vänt henne ryggen. Med armen höjd, letandes efter den vinkel som kan fånga Mona Lisas leende men framför allt det egna. Turister som har fascinerats av att "japaner ser allt genom kamerallinsen" och nu själva tittar på sevärdheter genom linsen – baklänges – med ett ansikte i vägen.

"Testa vilken selfietyp du är", står det i ett magasin. Kommunikatör, själv-dokumentatör eller själv-publicist. Kommunikatören lägger ut selfies för att uttrycka något, inte sällan politiskt. Dokumentatören fokuserar på speciella upplevelser, som Mona Lisa. Självpublicisten dokumenterar gärna hela sitt liv och sig själv i positivt ljus.

Jag tar ju också selfies, med vänner för att visa att "så här kul har vi det!" Eller för att i en tidig förälskelsefas skicka en bild som

ska säga att "så här fin är jag utan att anstränga mig", trots att jag tagit tjugo ansträngda bilder i rad.

FORSKARE SÄGER ATT selfies får oss att tro att vi är snyggare än vi är. Samtidigt vill forskare i USA uppmärksamma folk på att näsor ser större ut på selfies. Plastikkirurgier rapporterar nämligen att allt fler vill göra ingrepp i ansiktet och ser en koppling till att se bra ut på sociala medier.

TA EN SELFIE OM DAGEN ÖKADE TESTPERSONERNAS SJÄLVFÖRTROENDE. DET GÄLLER ALLTSÅ ATT HÅLLA EN BALANS.

Är kameran 30 centimeter från ansiktet växer näsan med 30 procent. På 1,5 meters avstånd är näsan tillbaka till det normala. Tur att det finns selfie-sticks eller det senaste: Air Selfie Drone, en liten fotande drönare. Vi slipper då selfie-arm och

förlorad känsel i händerna när blodet rinner ner i armhålorna.

Men ändå, folk vill inte se dina selfies. Det visar en studie i Tyskland, Österrike och Schweiz. Andras bilder upplevdes som självcentrerade medan de egna som personliga och självironiska.

Men ändå, vi trycker "like" oftare på selfies.

Det är förvirrande. Det kan gå över styr. Folk som tar väldigt många bilder på sig själva kan lida av en

psykisk åkomma – "selfitis". Tre bilder om dagen är borderline selfitis och sex är kronisk selfitis. Det läste jag i Expressen, som hade läst det i The Telegraph. Studien gjordes på 200 indier, eftersom landet har högst antal Facebookmedlemmar och det

är i Indien flest människor dör när de tar selfies på farliga platser.

Enligt studien beror överdrivet fotande på bristande självförtroende. Samtidigt visar en annan rapport att ta en selfie om dagen ökade testpersonernas självförtroende. Det gäller alltså att hålla en balans. Också när det gäller antalet gulligull-selfisar, de kan avslöja hur ett kärlekspar har det. De som ofta postar pussbilder och #vadvorejagutandig är kanske inte så lyckliga som de verkar. Det verkar i stället – enligt ännu en studie – vara så att vi vill synliggöra relationen ännu mer när vi känner oss osäkra. Förhållandet kan upplevas som bättre om omgivningen lurar att tro det. Titta på varandra i stället för i appen.

Sedan finns det förstås kroppsaktivister som visar kroppar som vanligtvis inte syns i offentligheten, visar att alla duger. Selfies är inte bara av ondo. I grunden är de mänskliga, vi vill bli sedda. Men det kan ibland vara bra att tänka till innan vi fotar.

Gör vi det för att visa vårt leende eller Mona Lisas? 📷

Utmana din bolåneränta!

Låt din bank gå en rond på

www.sbab.se/rantematchen

Vi på SBAB brinner för bättre boende och boendekonomi och slåss för att du inte ska betala för hög bolåneränta. Rantematchen är en tjänst där du enkelt jämför din ränta.

SBAB!

Droger, mat, sex, spel – det finns mycket en människa kan vara beroende av. I Beroendepodden låter Annelie Ståhl personer berätta sina historier. Hennes egen handlar om alkohol, ångest, nykterhet och swimrun. Nu hjälper hon andra genom både poddar och löpning. **TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO MARTINA HOLMBERG**

PODDBEROENDE

För snart tio år sedan, när Annelie Ståhl precis hade slutat dricka, gick hon dagligen till tolvstegsmöten och lyssnade på andra som berättade om sina beroenden och om hur livet sett ut. Deras historier hjälpte henne.

– Jag kunde känna igen mig och förstå att jag har en sjukdom, men de fick mig också att se att det går att få till en förändring, att det finns hjälp och att livet kan bli väldigt bra.

Det är det hon vill visa med Beroendepodden. Där låter hon människor berätta personligt om missbruk av alkohol, narkotika, sex, socker, träning, mat, arbete och spel.

– Vi har samma problematik men vi använder olika saker för att döva det. Det är det själsliga vi måste titta på, om vi mår bra på insidan behöver vi inte fly.

Annelie Ståhl säger att hon har ”beroendegenen”. Problematiken finns i släkten och hon upplever att hon alltid har haft en osund reaktion på alkohol, att hon drack som om det inte fanns något slut.

– Redan när jag gick i nian kretsade allt kring att festa, det var det jag tyckte var kul.

Efter gymnasiet hände mycket i hennes liv: sonen Linus föddes, hon gick igenom en separation, träffade en ny man och de planerade att gifta sig och skaffa barn. Då fick hon veta att hon hade kronisk blodcancer, leukemi.

– Jag var 22-23 år när jag fick beskedet. Läkaren sa också att jag inte kan få fler barn. Vi mådde jättedåligt över situationen och kollade upp adoption och surrogatmammor, men sen kom jag på att han var otrogen. Jag visste inte hur jag skulle hantera känslorna. Jag var ung, ensamstående, hade leukemi och mannen jag älska-

de hade träffat en annan. För mig var det som att nån drog bort mattan under mina fötter, jag rasade, gick in i en djup depression och hade konstant ångest. Jag började självmedicinera med alkohol.

Hon säger att hon blev alltmer destruktiv och träffade män som utsatte henne för både fysiskt och psykiskt våld.

– Min självkänsla, den lilla jag hade, försvann helt.

Hon hade tidigare undvikit att dricka

IBLAND KANSKE MAN BEHÖVER EN ANNAN MÄNNISKAS HISTORIA FÖR ATT INSE: 'DET ÄR JU MIG HON PRATAR OM'

när sonen var hos henne, men mot slutet väntade hon bara tills han hade somnat om kvällarna.

– Sista gången jag drack var jag på en fotbollsmatch. Där var det som att hela mitt liv rullades upp som en film i huvudet och jag kunde se hur det skulle sluta: jag skulle förlora min son, förlora jobbet, förlora allt och jag kände att det här går inte längre.

Hon gick till ett tolvstegsmöte.

– Där hände nåt, jag fick hopp.

Nu är det hon som försöker ge andra hopp genom Beroendepodden. Och varje vecka får hon mejl av människor som startat sitt drogfria liv efter att ha lyssnat på podden, det var då de förstod att de var beroende.

– Ibland kanske man behöver en annan människas historia för att inse: ”det är ju

mig hon pratar om”.

Hon får också många mejl från personer som behöver hjälp och hon försöker visa vart de kan vända sig, guidar dem i rätt riktning. Podden har blivit ett heltidsjobb och för att finansiera projektet arrangerar hon bland annat Flatenloppet.

I 5,8 kilometer runt Flatensjön springer deltagarna för att bryta tystnaden kring beroende, medberoende och psykisk ohälsa. Och om det är något som verkligen hjälpt Annelie Ståhl så är det löpningen.

2009 tog hon på sig löpskor. Några månader senare sprang hon Våruset. Därefter Midnattsloppet, Tjejmilen, Stockholm Halvmarathon, Stockholm Marathon, ultralopp och Ironman Triathlon. Nu är det mest sporten Swimrun hon ägnar sig åt, där banan går på både mark och i vatten – deltagarna springer i våtdräkt och simmar i löpskor. Inte sällan arrangeras tävlingarna i Stockholms skärgård.

– Det är bra att hitta nåt som man brinner för och tycker är kul. Jag mår enormt bra av träning: endorfinerna och att vara ute i friska luften och naturen. Via löpningen har jag också funnit en ny och sund gemenskap. Det kan annars bli ensamt när man bryter med sin tidigare livsstil. Om jag skulle ta bort löpningen så vet jag inte om jag hade klarat den här resan lika bra.

I höst går startskottet för Flatenloppet på exakt samma dag som hon blev nykter för tio år sedan: 15 september.

– Under de här tio åren har mycket skett. Livet händer: separation, sjukdomar i familjen, för mycket jobb. Men min sista dag i dag kommer alltid vara bättre än min bästa dag i slutet av mitt missbruk. Det måste jag påminna mig själv om. **S**

ANNELIE STÅHL ÅLDER: Fyller 39 år i april. **FAMILJ:** Sonen Linus, 18 år. **BOR:** Kärrtorp. **GÖR:** Driver Beroendepodden och webbsidan: beroendepodden.com, där det också finns information om var man kan söka hjälp för olika beroenden. Hon arrangerar också Flatenloppet och Swimrun Extrem och driver även Swimrunpodden.

SJCHUUK!

DOJJER

MUSEIKARTA

ÖSTERMÄLM

DERMÄLM

För hundra år sedan lät stockholmskan på Södermalm annorlunda mot vad den gör i dag. Och uttalet av sje-ljudet – en tydlig överklassmarkör – har förändrats sedan 1860-talet. Men det klassiska och klasslösa Stockholms-e:et är på väg att försvinna. Inflyttarna bidrar med bättre e:n. Och mer öppna ä:n.

TEXT GERD ERIKSSON ILLUSTRATION EMMA HANQUIST

UTTALAD TILLHÖRIGHET

Varianten av det svenska språket som vi talar i Stockholm heter stockholmska. En storstadsdialekt som är betydligt mer varierande än en dialekt på landsbygden. Det är nämligen inflyttningen av människor med andra dialekter och andra språk som påverkar dialekten i en storstad.

Helt enkelt för att det är fler olika slags grupperingar av människor som använder stockholmskan än som använder en landsbygdsdialekt.

– I en storstad som Stockholm finns ett mångfacetterat arbetsliv och näringsliv som gör att grupper med olika ekonomisk och social status bildas. Det blir en social

hierarki som märks i språket på alla möjliga sätt, i både uttal, ordval och meningsbyggnad, säger Jenny Öqvist, forskare på dialekter.

Det är alltså klass och grupptillhörighet som är det avgörande för de språkliga

skillnaderna i stockholmskan. Sedan har även olika områden i staden olika sammansättning av människor och olika status.

För hundra år sedan var till exempel Södermalm en stadsdel där det bodde en arbetarklass som använde slangord som doxor (skor), bellar (kostar) och dinka (klocka). Ord som knappast används av den medelklass som befolkar Södermalm i dag.

– Slangen är den del av ordförrådet som växlar snabbast. Det gäller inom alla språk. Nya generationer och nya grupper utvecklar hela tiden nya ord och uttryck för att markera grupptillhörighet och för att spegla den tid och det samhälle vi lever i, säger Jenny Öqvist. ►

OM DIALEKTER

Det finns dialekter i alla levande språk, men alla språk har inte lika stora dialektala skillnader. I länder där en folkgrupp som talar samma språk har bott länge finns det ofta många olika dialekter. I Storbritannien finns det därför fler engelska dialekter än i USA. Ändå är USA större och det bor ungefär fem gånger så många människor där.

Martin Persson, som också forskar på dialekter, tror att många ute i landet förknippar just slangen med stockholmska. Men slangen är bara en del av själva stockholmskan som kallas ekensnack. Och skulle han tippa vilka tre dialekter som är minst omtyckta i Sveriges så är han övertygad om att stockholmskan skulle hamna i topp tre, på god andraplats efter skånskan och före göteborgskan.

– Folk tycker att stockholmskan är en

mare som är födda på 1860-talet. Och det finns tydliga skillnader i uttalet som går att koppla till klasstillhörighet. Den äldsta är skillnaden i sje-ljudet – som i ordet ”sjuk”.

– I princip alla stockholmare som tillhör arbetarklassen i mitt material uttalar sje-ljudet långt bak i munnen – ungefär som i Bach. Medan ganska många i medelklassen och övre medelklassen uttalar det längre fram, ungefär som i engelskans sheep.

– Det är ett ”e”, som håller på att försvinna ur stockholmskan. Inflyttarna bidrar med bättre e:n. Likaså har ett mer öppet ”ä” blivit vanligare, säger Martin Persson.

Går det att höra i dag ifrån vilket område i Stockholm någon kommer?

– I dagens Stockholm förknippas Söderort ofta med lägre social klass, medan förorterna som ligger nordöst om stan förknippas med högre social klass med relativt enspråkiga miljöer, där svenska dominerar som förstaspråk. Förorter västerut, både i söder och norr, kopplas ofta ihop både med lägre social klass och med flerspråkighet. Det är de här sociala skillnaderna, snarare än geografien ”i sig” som är avgörande för de språkliga skillnaderna som finns i Stockholm.

FOLK TYCKER ATT STOCKHOLMSKAN ÄR EN DIALEKT SOM LÅTER DRYG. SEN HANDLAR DET OM MAKT, STOCKHOLMSKAN ÄR I MÅNGT OCH MYCKET MAKTENS SPRÅK.

Martin Persson

I tidningen *Språk* skriver Jenny Öqvist att stockholmska är både makten och gatans språk och att hon tycker att det är spännvidden som gör stockholmskan så fascinerande.

– Inflyttningen till Stockholm är inget nytt fenomen. Tvärtom. Människor har sökt sig till Stockholm från andra orter i Sverige, och från andra länder, ända sen stadens uppkomst. Stockholm har präglats av språklig mångfald i alla tider. ☺

Kan stockholmskan urholkas på sikt?

– Inflyttningen till Stockholm är inget nytt fenomen. Tvärtom. Människor har sökt sig till Stockholm från andra orter i Sverige, och från andra länder, ända sen stadens uppkomst. Stockholm har präglats av språklig mångfald i alla tider. ☺

VARFÖR VI HAR DIALEKTER

Blandningen av gammalt och nytt i språket skiljer sig åt från plats till plats. Olika nyheter har uppkommit i olika områden. Efter hand har det därför blivit större och större skillnader mellan dialekter i landet.

Källa: Institutet för språk och folkminnen.

dialekt som låter dryg. Sen handlar det om makt, stockholmskan är i mångt och mycket maktens språk, säger Martin Persson.

Vilka tror du är de mest omtyckta dialekterna då?

– Definitivt gotländska och norrländska.

Han menar att det inte är ovanligt att den som flyttar in till Stockholm utifrån landet släpper sin egen dialekt i någon slags omedveten anpassning. Däremot är det mer sällan som stockholmarna som flyttar till annan ort byter dialekt, möjligen anammar de vissa ord i dialekten som talas där.

– Det finns ett stöd i att prata standardnära, alltså så när rikssvenskan som möjligt, säger Martin Persson.

OM SLANGEN HAR varit förbehållen arbetarklassen – hur har det då sett ut med stockholmskan bland höginkomsttagare.

Jenny Öqvist har fokuserat på att analysera uttalet av stockholmskan i sin forskning. Hon har undersökt dialekten bakåt i tiden och lyssnat på inspelning av stockholm-

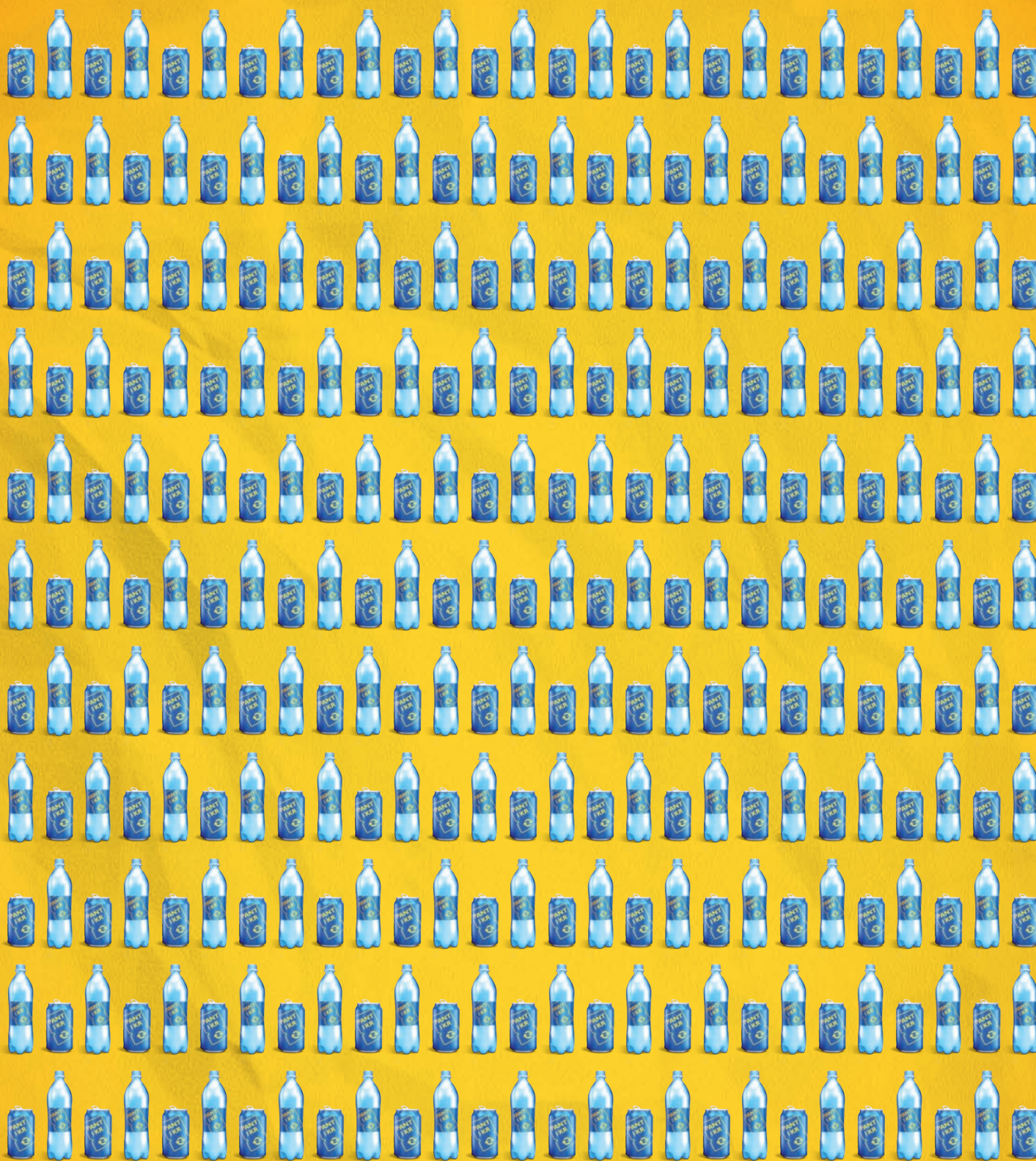
Den skillnaden verkar finnas kvar även i dagens stockholmska.

Den stockholmska som talas av överklassen brukar förknippas med tre uttalsdrag, sje-ljudet, ett främre och mer öppet långt a-ljud och de långa ”surrande” i- och y-ljuden. De har använts i stockholmskan sedan 60 år tillbaka.

Hur är det då med den betydligt nyare Rinkebysvenskan – är det stockholmska?

– Det är inte en dialekt utan ett multi-etniskt ungdomsspråk som finns i alla storstäders förorter, även i Gårdsten i Göteborg och Rosengård i Malmö. Det är en förortskultur som handlar om samhörighet och används av en viss åldersgrupp, säger Martin Persson.

Det finns också i stockholmskan det som kallas Stockholms-e, som i ”reven” – räven. Ett sätt att säga ”e” som var vanligt från trettioalet och framåt i alla samhällsklasser och alltså inte handlar om slang. Men Martin Persson menar att det e:et lever en tynande tillvaro i dag.

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

PANTAMERA

Kajsa Grytt har fått tillbaka sitt sovrum. Men efter 23 år i samma lägenhet vet hon innerst inne att hon – oavsett hur mycket hon sjunger om det i låten "Stockholm" på kommande plattan *Kniven i hjärtat* – inte kommer att lämna stan. I april är hon dubbelt aktuell. Dels med plattan, dels med roman nummer två, *Du lever i mig*. Det finns dock en pendelrörelse i hennes skapande som hon hela tiden måste förhålla sig till. Och så var det ju det där med New Orleans och vad som hände där. TEXT **ULF STOLT** FOTO **JOEL NILSSON**

PENDLARE

taket i det vardagsrum som under många år – medan sonen Fabian ännu bodde kvar hemma – var Kajsa Grytts kombinerade arbetsrum och sovrum, hänger en aningen märkvärdig armaturkonstruktion fäst i lampkroken i takrosetten. Taklampen har hennes pappa – han arbetade som inredningsarkitekt – designat. Den består av vad som ser ut att vara ett ordinärt kvastskäft av trä. Som är fäst från ungefär den sista sjättedelen med ett snöre i lampkroken och därmed bildar sin egen hävstång mot taket – en arm i fyrtiofemgradig vinkel med en lampskärm och lampa i motsatt ände. Som kan roteras i en cirkel och förflytta belysningen till den del av rummet den behövs.

Som mot skrivbordet direkt till höger innanför dörren. Till soffbordet. Eller över instrumenten – en elgitarr, en saz, en cittra, en dreadnought Martin från 1974 och en mindre akustisk gitarr hon köpt i en pantbank i New Orleans – som står i ställ på golvet framför pianot.

– Jag har skrivit en massa låtar på den. Den är min resegitarr, Jari (Haapalainen, vän och producent, red. anm.) hittade den åt mig.

I fönstret med utsikt mot Medborgarplatsen står en prydnadsfågelbur av trä med en liten fågel fäst i gallret på burens utsida. Och till vänster framför fönstret ett staffli övertäckt av en vit duk.

– Jag började teckna i New Orleans. Det visade sig att jag var jätteduktig på att teckna. Jag har tänkt att göra en utställning med det och har ett projekt på gång men jag får se hur det blir med det.

– Jag tecknar nakna kvinnor i träsk. Jag tecknade när jag var ung, sen slutade jag helt med det och har inte gjort på en massa år. Så var jag på en utställning i New

Orleans där de hade öppen kroki, de sa ”kom hit och kör”. Jag köpte kol och gick dit och det visade sig att det var jätteroligt. Det går lite i perioder.

Samtalet inleddes för knappt två timmar sedan ute i köket, nu sitter Kajsa Grytt i hörnet av soffan och tar regi av fotografen som nyligen anslutit. På soffbordet intill ligger en ask med Tarotkort samt bokutgåvan av manuset till Sam Shepards pjäs *Simpatico* från 1994.

Hon vill inte att Tarotkortleken kommer med på bild. För att ”det ger en bild av en... folk har alltid svårt att förstå sånt där”. Jag frågar om hon lägger dem ibland.

– Det går lite i sjok. Jag tror inte att det är magi, jag tror att det är mer associativt. Eller så är det magi, man vet aldrig...

Kajsa Grytt skrattar till lite, flyttar undan Tarotkortleken och berättar att hon var hos en voodoo-kvinna när hon var i New Orleans senast och skrev på kommande boken *Du lever i mig*. När jag ställer en följdfråga undrar hon om bandspelaren fortfarande är på, jag svarar att den är det, och hon säger nåt om att ”man ska egentligen inte prata om sånt här”, men fortsätter:

– Det var helt sjukt, helt sanslöst vad hon visste om mitt liv. Det går liksom inte att förneka riktigt.

OM BOB DYLAN

– Han är extremt viktig för mig. Jätteviktig. Människorna, bilderna, kärlekshistorierna, sättet att beskriva dem har berättat väldigt mycket för mig om mäns förhållande till kvinnor. Hon är en kombatant för honom, det finns ett problem i kärleken. Han ser inte ner på kvinnan, det är verkligen en relation som han håller på att jobba med som är obegriplig för honom. Ibland hatar han henne, ibland älskar han, men han håller hela tiden på och undersöker det här behovet och begäret, det här att vilja ha och inte vilja ha. Svartsjukan. Det är ett fantastiskt tema, hur han håller på med det.

Hur går det till?

– Hon går in i ett rum och försätter sig i trance, det är en kristallkula på bordet, sen säger hon saker som hon känner och ser. Hon talade om var jag bott när jag bodde i New Orleans på 1800-talet. Och det sjuka var att det var precis det huset som jag i boken tänkt att karaktären Veronica bor i.

– Jag satt på balkongen till det huset då och var nåt slags medium som tog folk över till andra sidan. Lidandet och det faktum att jag inte kunde hjälpa alla var överväldigande för mig, jag satt där och led och var fed up på alla människor jag inte kunde hjälpa och gav mig ut på krogen om kvällarna och drack. Att jag nu skriver handlar om att de här människornas historier tar plats och måste få komma ut.

Hur hittade du henne?

– Jag kollade runt lite på nätet om voodoo-präster och vilka det talades om. Hon var känd som en av de bättre.

EN BETYDANDE DEL av handlingen i *Du lever i mig*, Kajsa Grytts andra roman efter den väl mottagna *Nio dagar, nio nätter* från 2014, är förlagd till just New Orleans. Först skulle delar av boken utspelas i Mexiko, men när hon kom till New Orleans kände hon att det var där vissa saker i boken skulle ske, för att "den platsen har sånt sug nedåt på nåt sätt".

Egentligen var det Jari Haapalainen som var på långresa en route Kuba och på vägen dit lät sig driva ner genom USA och hamnade i New Orleans och fastnade där. Och skrev hem om hur underbart det var och att hon borde åka dit.

Hon har återvänt till staden några gånger sedan dess. Dels för att spela in musik tillsammans med just Jari Haapalainen – det blev några låtar till plattan *Jag ler, jag dör* – och dels, som senast, för att ensam sätta sig och skriva. Hon använde pengarna från ett stipendium hon tilldelats för att hyra ett loft i en månad i en del av staden hon kommit att gilla.

– Det var svindyrt. Men det var så vackert det där rummet. Jag var där i en månad och började skriva på boken och det är min lyckligaste tid. Det var helt rätt.

– När man åker till USA har man ju vänt dygnet, första dagarna vaknar man jättetidigt. Men jag höll i det där och vaknade tidigt och satte mig och skrev efter frukost och höll på till två ungefär, sen gjorde jag andra saker, gick ut och åt, sen hem och la

DET VAR SÅ VACKERT DET DÄR RUMMET. JAG VAR DÄR I EN MÅNAD OCH BÖRJADE SKRIVA PÅ BOKEN OCH DET ÄR MIN LYCKLIGASTE TID. DET VAR HELT RÄTT.

mig och upp igen och fortsätta skriva.

Hon fick mycket gjort under månaden där i loftet.

– Jag skrev omkring 70 sidor, det är rätt bra på en månad. Och jag var runt och såg en del också, ute i träskan och så. Dessutom tappade jag ett parti på 30 sidor som jag blev tvungen att skriva om. Jag hade inte sparat dokumentet på några dar.

När hon satte sig och började skriva på *Du lever i mig* var det en del linjer i berättelsen, en del skeenden och händelser hon hade klara.

– Jag visste om sonen och mamman, hade en känsla för vem hon var. Hon hade lämnat, flyttat till LA och sen New Orleans. Jag visste hur vissa karaktärers möten i boken skulle gå till, hade de scenerna klara. Även om jag märkte under skrivandet att jag behövde ändra dem lite i detaljerna.

– Jag har haft den här historien med mig sedan jag såg *Gatan* på Teater Galeasen 1993, med Mikael Persbrandt och Anneli Martini – en ung pojke som söker sin mamma.

Att skriva romaner har för Kajsa Grytt kommit att bli ytterligare en plats, en värld

– förutom sångtexterna hon skriver och andras musik hon lyssnar till och böckerna hon läser – till vilken hon kan fly in och befinna sig i.

– Jag bygger upp en bild i mitt huvud och får vara i New Orleans med deras känslor, deras längtan, får vara i Björkhagen med hans tjej, får vara i den berättelsen. Innan den är klar så fortsätter den att rullas upp i mitt huvud när jag sätter mig för att skriva, sen kan det bli fel och man måste backa och göra om. Men det är som att ha en inre film. Min hjärna skapar den filmen – jag tänker inte riktigt ut den men om jag går in i det så skapas den.

NÄR VÅR KONVERSATION inleddes ute i köket gjorde den det med påståendet att hon – sett till texterna hon skrivit genom åren – egentligen alltid varit på väg mot en större, mer litterär berättelse som skulle kräva romanen som form för att komma till sin fulla rätt.

– Ja. Kanske det... Som scener liksom. Jag har gillat att skapa det, scener som man kan komma in i och vistas ett tag i.

Dagen innan spelade hon på Kulturhuset

i Haninge till stöd för Alla kvinnors hus.

– Jag märkte i går att jag vill bejaka det där berättandet, skapa mellansnack som leder in i de där historierna, ge lite scener runt det. Det är härligt att känna tillit till sin egen text. Den förra romanen funkade. Nu kommer den här och jag har börjat skriva på en tredje. Att känna att skrivandet som författare funkar är en självförtroendeboost och det åker in i musiken också. Sen älskar jag ju låtar, att göra musik som dramatiserar de här bilderna är jätte viktigt. Musiken ska vara som filmmusik, tänker jag. Den ska dramatisera scenerna och bilderna i texten.

Det är inte bara en ny roman Kajsa Grytt släpper i april. Samma månad, någon vecka innan boken kommer, släpps hennes sjätte soloplatå *Kniven i hjärtat*. Hittills har tre singlar från den släppts. Sent i höstas kom "Bron" – låten hyllades i tidningen Sonic som en av de bästa låtar Kajsa Grytt gjort – samt låtarna "Mina Girls" och senast "Kniven i hjärtat".

För första gången ger hon också ut plattan på eget bolag. Vilket dock inte inneburit att hon behövt bli särskilt mycket businesskvinna, hon vill inte och kan inte och blir bara stressad av sådant – hennes manager sköter därför den detaljen.

För den här gången hade hon ett tydligt motstånd mot att gå runt till skivbolagen för att få sin musik inspelad.

– Jag vet ju hur det är. Jag har aldrig sålt mycket, de har hela facit på det, jag är lite äldre. Några tycker jag är cool, andra tycker jag är en mosshög. Jag kommer inte slå igenom som 60-åring och sälja en massa plattor, det kommer inte att hända. Hur bra låtar jag än gör.

– Det är väldig jobbigt att möta ett nej om jag skulle komma personligen till skivbolaget: "Hej, vill ni spela in mig?" "Nej, du är

inte aktuell nu". Det är inget kul. Det påverkar kreativiteten. Den här gången kände jag att jag inte ville hålla på med det. Det har varit så där i alla tider. Är man i musikbranschen så är det att hålla på så och be – jag klarar det, det vet jag, men det tar några veckor efter ett nej att ta sig upp igen.

Eftersom hon har en manager som är villig att jobba på det här sättet med henne – köpa PR, köpa allt det som skivbolagen köper in – och att hon hade ekonomi för att göra det själv nu, så blev det så.

– Och så får man ju mer än tolv procent. Det är vad jag får på ett skivbolag i royalty

JAG HAR ALDRIG SÅLT MYCKET, DE HAR HELA FACIT PÅ DET, JAG ÄR LITE ÄLDRE. NÅGRA TYCKER JAG ÄR COOL, ANDRA TYCKER JAG ÄR EN MOSSHÖG.

per såld skiva. Det har alltid varit så. Men man säljer inte skivor nu, man är på Spotify och iTunes och man säljer vinyler, nedladdningskoder i vinylen kanske man ska ha.

Hon ville ta de här berättelserna, de här texterna, på allvar och "vara i dem, få känna dem, inte försöka störa dem, låta det få vara viktigt".

– Jag gjorde demos själv som jag höll på med i nästan ett år, väldigt detaljerade demos. Jag satt här hemma och i en studio vi har, jag gjorde basgångar väldigt noga – vad är det för sväng, vad är det för låt? Av bara sång och gitarr kan man ju göra i princip vad man vill för låt. Jag tog det mycket längre, sen tog vi det lite vidare i studion och modulerade om en del grejer. Men det är i princip de sounden och den stämningen jag jobbade fram hemma. Jag har varit med mycket mer på den här plattan och skapat, det här är närmare hur det skulle låtit om jag vore producent.

– Viktigt att saker inte kommer framför texten och det som sjungs, som stör. Det var viktigt att sätta ord på det, att det inte ska ta för mycket fokus från sången.

Martin "Koni" Ehrencrona är producent på plattan. Men Kajsa Grytt har den här gången inte låtit produktionen få "dra i väg" riktigt lika mycket som hon brukar.

– Tidigare har jag njutit av att producenterna tagit i väg det. För att jag velat det. Och därför jobbat med producenter jag gillat, kreativa och kul. Men nu ville jag inte det,

nu ville jag se vad jag skulle göra, eftersom jag har idéer. Och ta ansvar för dem, stå för dem, utveckla dem.

Med sjätte soloplatå på väg och en tredje roman som sakta börjar ta gestalt på hård disken, hur hanterar och sorterar man – på idéstadiet – vad som ska, eller kan eller bör, bli en låttext och vad som blir en roman.

– Låt är låt. Den utgår från musik – bild och stämning, en kort scen. Scenen från *Gatan* som jag berättade om, den har jag ju burit med mig länge, men jag har aldrig haft en tanke på att göra en låt av den.

– Jag får aldrig en textidé som jag skriver

musik till. När jag gör låtar sitter jag med gitarren i knäet och spelar, sen föder de där ackorden en känsla, en bild, och så kommer det en textrad.

Innan Kajsa Grytt skrev böcker kunde det dock ibland hända sig att hon "liksom plockade fram en scen".

– Som i låten "Bron", det är ju en bild – hon står där och det fanns nåt romantiskt, det är både döden och nåt vackert med väntan, här vågar man inte vara. Jag kände först att det inte var okej att romantisera en sån smärta och ensamhet. Men den där bilden, scenen, stannade kvar så jag kände att det måste ha nånting med mig att göra, jag blev nyfiken på hur det var.

Så hon tillät sig att ta reda på vad personen på bron ville "när hon står där och längtar bort".

– Det finns en längtan att bli hämtad – att komma hem, kanske till Gud, eller bli hämtad av en nära person. Man vill ju bli mött. Tillhöra nåt. Vill vara någonstans, någon annanstans än där man är för man är i någon sorts ensamhet. Hade jag utvecklat det hade man kanske kunnat göra en bok av det, ha det som romanidé. Och det kanske det kan bli, jag behöver ju inte bestämma mig, det kan ju vara båda delarna.

2014 VAR KAJSA Grytt en av deltagarna i det årets upplaga av tv-programmet *Så mycket bättre*. Som för henne inte blev en alltigenom angenäm upplevelse. Hon berättar

OM MUSIK OCH POLITIK

– Jag skiljer på det. Jag har inget politiskt ansvar som sångare och musiker. Jag jobbar mer med djupt personliga dilemman som man kan dela och känna igen sig i och ha gemensamt. Det är inte kampsånger. Som människor har jag ett ansvar. Jag är delaktig i det här samhället och måste ta ställning. Jag vill ta ställning i det som händer och göra saker i det.

– Som konstnär tycker jag inte att jag har det ansvaret. Konstnärsgrejen ska inte tillhöra nåt epitet eller föra fram nånting sånt, den måste stå fri. Det begränsar möjligheten till uttryck.

hur hon glad i hågen tittade in på programmet sociala medier efter några avsnitt och möttes av en mängd kommentarer om hur hon förstörde låtar, inte kunde sjunga, hur usel hon var, att en kärring som hon inte hade där att göra.

Upplevelsen med *Så mycket bättre* fick konsekvenser – både professionella och personliga. Hon la ner en turné som redan var bokad – ”man gör så med alla *Så mycket bättre*-människor, bokar en turné till efter programmet” – och hon hamnade i en rejäl personlig svacka när pendeln slog och allt självförtroende rasade i botten.

Hon kände helt enkelt skam över att

mötas av de kommentarer hon läst som sårat. Och insikten att det också handlar om henne, om vad det sätter i gång inom henne när hon möter det, blir bemött på det viset.

– När jag skriver och jobbar är jag helt på det klara med vad jag gör, då är jag jättesäker. Men sen när jag är klar, jag har ju ingen aning om hur det bemöts, vad jag är och betyder för andra människor. Det där är jag sårbar för.

– I det läget, när jag får skampåslaget, tänker jag att de snart kommer upptäcka att jag bara är skit, att de lurats av min själv-säkra charm. Alla de som satsar sitt arbete på mig har jag lyckats lura för att jag har

JAG HAR JU INGEN ANING OM HUR DET BEMÖTS, VAD JAG ÄR OCH BETYDER FÖR ANDRA MÄNNISKOR. DET DÄR ÄR JAG SÅRBAR FÖR.

så gott självförtroende medan jag håller på. Och att de kommer upptäcka det. Så låter det inom mig då.

Men på samma gång som detta händer kan hon också analysera det och se vad det är för läge hon befinner sig i.

– På nåt sätt ska konstnären vara där på botten för att hämta kraft till nästa projekt, nästa grej. Det går inte att hämta den nån annanstans, det finns bara där på den botten. Jag kunde också känna att det ska vara så här. Då började jag tänka på vad som finns där nere, vad är det här läget – är det i det sårbara läget jag vågar vara mig själv och sen blir det grandios?

– Jag är nog egentligen mer fri och oberoende än grandios egentligen. Det gör ju inte mig till en sämre människa om inte alla gil-

lar mina grejer. Jag gör ju det jag gör för att jag tycker om att göra det.

Börjar alla teman du jobbar med när du befinner dig i det läget?

– Jag tror det. Det är nån sorts räddning. Att kunna formulera att jag finns, att jag får vara som jag är. På vägen, i letandet efter att formulera den rätten för sig själv, så blir det ju bättre.

– Det har alltid varit så. Den här pendelrörelsen är också en förutsättning för att jag ska orka hålla på. Om man tittar på hur mitt konstnärskap ser ut. Jag har aldrig blivit jättestor, det får inte riktigt det svaret jag själv känner. Så jag har ju fått mycket näring till det, men ändå har jag fortsatt.

Varför har du fortsatt?

– Jag är nyfiken och intresserad. Jag behöver verkligen den här flykten. Jag har haft tillfällen då jag bara jobbat med annat men det är armod, då känner jag att jag håller på att dö. Jag måste ha det för att leva. Det är ett slags tävling jag började med mig själv för länge sen, att hålla på och göra bra grejer. Skapa. Det är ju drivkraften. Att vara bra. Och jag är den förste som bedömer om det är bra eller inte. Och det har alltid funnits några som jag känner att jag kommunicerar med.

KAJSA GRYTT BÖRJADE på ett nytt jobb för en tid sedan. Tidigare jobbade hon på ett behandlingshem, nu jobbar hon med ungdomar med psykisk ohälsa. Men hon vet inte riktigt hur hon skulle göra om det uppstod ett läge då hon kunde leva enbart på att skriva och spela musik och inte, för försörjningen, behövde ett jobb bredvid.

– Nu jobbar jag med ungdomar. Det väcker mycket känslor och det finns en energi, det är en härlig sida av livet där jag inte håller på med mig själv, jag tror jag behöver det. När jag jobbar ägnar jag energi åt det.

– Den här skamgrejen jag pratade om, tänk om jag inte hade det här jobbet... där kan jag använda mig av nånting jag kan och behöver inte bli bedömd. Jag bara gör det jag ska. Många jobbar ju med att få bekräftelse som behandlare, det gör inte jag. Jag förstår behoven och att inte jag är viktig i relation till det.

I höstas, när både plattan och boken var klara, slog pendeln igen och hon hamnade i en djup period av självtvivel. Hon tror att det dels kan ha berott på att hon nu bara hade sig själv att ta hand om hemma efter

att sonen Fabian flyttat hemifrån och därför kunde "gegga ner sig i sitt eget mående".

– Att jag var själv hemma och kunde hålla på med det. När han bodde hemma var det middag och att vara med honom. Så har jag funkat som mamma. Jag mår inte.

– Jag blev för mycket i mitt eget konstnärskap. Det är ju jättehärligt, lägenheten är tom, jag kan sitta och skriva. Just när den här psykgrejen kom, då fanns inte den här middagen som skulle lagas, eller det här sociala när han kom hem. Så det var nog också en orsak till att jag trillade ner så djupt – jag kunde vara här hemma och bara må och gegga ner mig.

I låten "Stockholm" på kommande plattan sjunger hon om att hon borde flyttat härifrån för länge sedan. Hon berättar att hon hela tiden längtar efter att flytta någon annanstans – New Orleans, Berlin, Los Angeles – men att hon aldrig kommer i väg.

– Jag ser inte stan längre, jag har bott här så länge. Och på ett sätt är det ju bra, jag kan gå nånstans och typ blunda, jag behöver inte tänka åt vilket håll jag ska gå. Jag tycker det är mesigt att bo på samma ställe hela livet. Jag tror jag är lite lat, vill inte ägna tid åt att flytta, packa ner saker och hålla på och leta ställe.

– Alla rutiner finns här. Det blir för rörigt att flytta, jag behöver ha struktur. Fast jag skulle vilja flytta till Berlin, eller... jag skulle vilja bo var som helst. "Hyr ut din lägenhet", säger folk. Men då måste jag sortera alla mina garderober först. Jobbigt.

Hur länge har du bott i den här lägenheten?

– I 23 år. Fatta så bekvämt. Samma gitarer, samma förstärkare, samma lägenhet. Jag har aldrig inget att göra, jag har alltid nåt att göra. Skriva eller göra musik eller gå och jobba. Jag kommer alltid i säng för sent för jag har för mycket att göra. Jag är lat och det blir rörigt och kaos om jag skulle börja flytta. Jag kommer nog bli kvar. ☹

KARIN JOHANNA GRYTT

FÖDD: 20 juni 1961.

BOR: Högt upp i ett hus på ett berg på Södermalm.

GÖR: Musiker, författare, har precis börjat teckna igen med kol och blyerts.

AKTUELL: I april kommer både hennes andra roman, *Du Lever i mig*, och hennes sjätte soloplatå *Kniven i hjärtat*.

ULF STOLT

UNDER NÅGRA TYS

Det var en mer än meterlång, långsgående reva i markisen till klockbutiken.

Tyget var avskuret och hängde inåt och det gick inte längre att utläsa butikens namn. En tunnhårig man i mörkblå rock och en rosa ros i handen stod en stund och tittade upp mot revan.

Tre dagar tidigare hade lastbilen passerat.

En bit inte långt därifrån, runt hela gathörnet till en telebutik, låg blommor i en bred och hög driva, votivljus i olika höjd och storlekar stod utställda utmed blomsterbädden – somliga brann fortfarande, några hade slocknat, vissa hade precis tänts och ställts dit. Någon hade lagt en nalle i blomsterhögen och skrivit en personlig hälsning och lagt i en plastficka och tejpats vid nallen. På en bukett bredvid låg en gul, handskriven hälsning, fäst i ett rött band.

Människor rörde sig sakta mellan de olika blomsterbäddarna som spontant skapats utmed gatan och fyllts på sedan fredagen. Man hade redan, informerades staden, fått forsla bort mängder av blommor som börjat ruttna och därmed drog till sig råttor och andra skadedjur.

Polisnärvaron synlig men diskret.

Somliga grät. En pappa stod på knä med sin son framför ljusen vid Åhléns och försökte förklara för honom vad som inträffat och varför det låg blommor och ljus och jag såg hur pappan kämpade med sina egna tårar och hur hårt han höll om pojkens ena axel.

Inget högljutt prat. Många tog bilder med sina telefoner men få talade i dem. En tonårsflicka i svart skinnjacka med Ramones skrivet i vitt på ryggen gick fram till den blomsterhöljda piketen och la en blomma på den och kramade en kvinnlig polis.

JAG SÅG HUR PAPPAN KÄMPADE MED SINA EGNA TÅRAR OCH HUR HÅRT HAN HÖLL OM POJKENS ENA AXEL.

NÄR KLOCKAN VAR några minuter före tolv skedde en närmast obemärkt och ganska snabb förtätning av folkmassan som stod precis vid Åhléns och väntade på att kyrkklockorna skulle slå och den tysta minuten skulle börja. Trafiken på Mäster Samuelsgatan blev stående, folk gick ur sina fordon, alla trängde sig närmare varandra – jag stod med ryggen mot de tillfälligt uppsatta spånskivor som täckte

skadorna i fasaden där lastbilen till slut kört fast – och två minuter före utsatt tid steg sorlet en aning för att sedan snabbt avta och det blev tyst.

Jag tittade på telefonen: 11.58

Inget hyssjande, inga åthävor, sorlet bara la sig på några sekunder. Det blev märkligt tyst. Som om vi alla insåg att vi precis exakt nu behövde få vistas i den här tystnaden och måste ha den. Staden runt omkring hördes inte längre av som den brukar, ljuden från det pågående storstadslivet tycktes vilja hålla en servil ton.

En påtagligt allvarstygnd, tätt stående folkmassa som under några minuter delar upplevelsen av en gemensam sorg är en ganska kraftfull företeelse – gråten, andetag, beröringen, de små bokstäverna, ögonkastan, det faktum att vi alla valt att befinna oss där vi gör vid precis den här tidpunkten.

Minuterna gick. Jag minns i dag inte hur länge vi stod där i tystnaden innan allting, ungefär lika obemärkt som det

TA MINUTER

börjat, löstes upp och staden sakta – likt en dåsig hund som reser sig för att släntra bort mot vattenskålen – återtog sina konturer och sin ljudbild.

MEN JAG MINNS en person.

Han kom lite sent, tystnaden var redan intagen, och ställde sig längst fram vid raden av votivljus och satte försiktigt ner sin Systembolagspåse mellan fötterna. Sedan knöt han sina händer framför bröstkorgen i bön. Hårt. Och blundade och böjde sitt huvud. Hans kroppsspråk utstrålade liksom en genuin förtvivlan och sorg, hans hårt sammanflätade fingrar, de slutna ögonen, axlarnas vinkel, det sänkta huvudet – som att han bara passerade och stannade till och ställde sig mitt i detta på väg någon annanstans.

Men blev en del av det här kollektiva sekundsnavt och bråddjuft.

Efter kanske en halvminut öppnade han sina ögon, korsade sig, vände blicken

upp mot himlen, krokade på Systembolagspåsen på högerhanden pek- och långfingrar och började försiktigt göra sig väg bort mellan människorna.

Jag tyckte hela tiden att jag kände igen honom. Visste att jag sett honom tidigare någonstans, i något sammanhang. Men det blev inte träff i något register.

Jag tog trapporna ner mot tunnelbanan. Tåget mot Fruängen kom. Jag klickade upp några nyhetssidor för att få ett begrepp om hur många människor som varit på den tysta minuten till minne av offren för terrorattentatet några dagar tidigare, men inga tillförlitliga siffror från polisen var publicerade ännu.

Nästa Mariatorget.

Precis när jag kom upp ur rulltrappan kom jag på vem mannen var – och jag förstod precis varför han så genuint och obehindrat kunde ta in all den där sorgen.

Och lika hastigt lämna den kvar där. ☺

UPPSALA KONSERT & KONGRESS

2/5
Chick
Corea

SOLO PIANO CONCERT

Unik solokonsert med en av jazzens absolut största.

29/9
Peter
Mattei

WINTERREISE

Schuberts odödliga sångcykel framförd av en ojämförbart majestätisk röst tillsammans med Lars David Nilsson, piano.

Följ oss på ukk.se, Facebook, Instagram och Spotify. #uppsalakonsertkongress
BILJETTER: ukk.se 018-727 90 00

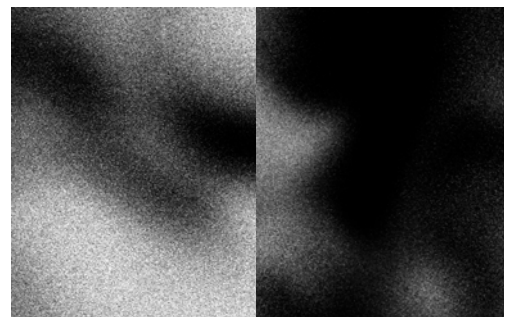
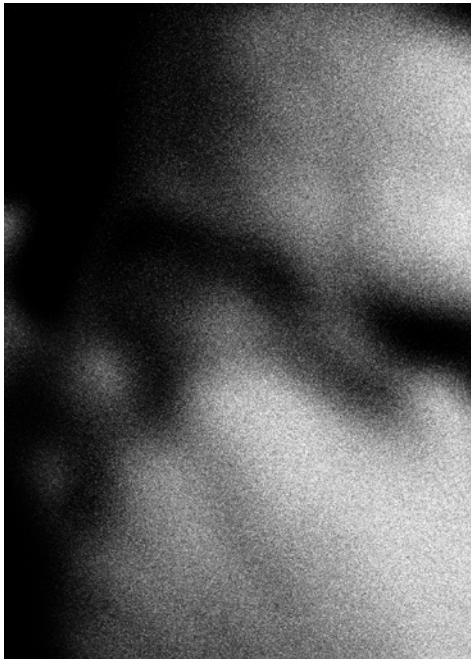

För fem år sedan blev fotograf Anders Schönborg av tunnelbanan i Högdalen med en vag idé om att göra ett fotoreportage om en för honom okänd värld och människorna i den. Nu publiceras hans fotobok *Liv utan liv*, där han med sin kamera under flera år följer hemlösa och svårt cancersjuka Angelica och hennes man Raymond. Från kyrkbänkarna vid torget i närheten av Vantörs kyrka, via mer eller mindre värdiga boenden, socialkontor, sjukhusbesök, blankettifyllningar, magasineringar och avhysningar, till slutet i Gustafsbergs kyrka. Över två uppslag presenterar Situation Sthlm ett urval av bilderna i den kommande boken *Liv utan liv*, samt några utvalda delar av bokens introduktionstext, skriven av fotografen. TEXT OCH FOTO ANDERS SCHÖNBORG

LIV UTAN LIV

– FOTOBOK OM HEMLÖSHET OCH DÖDEN

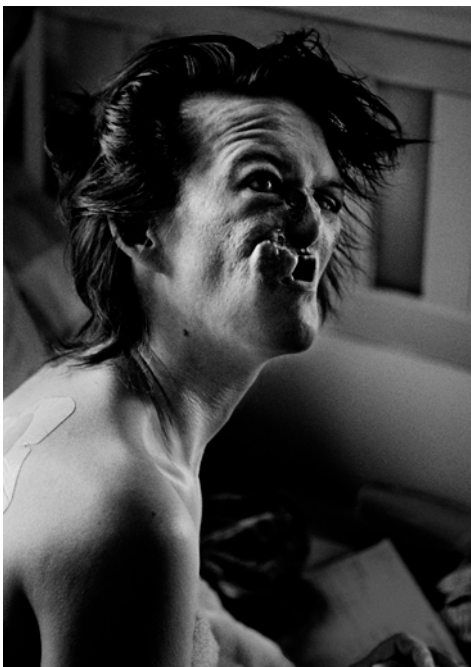
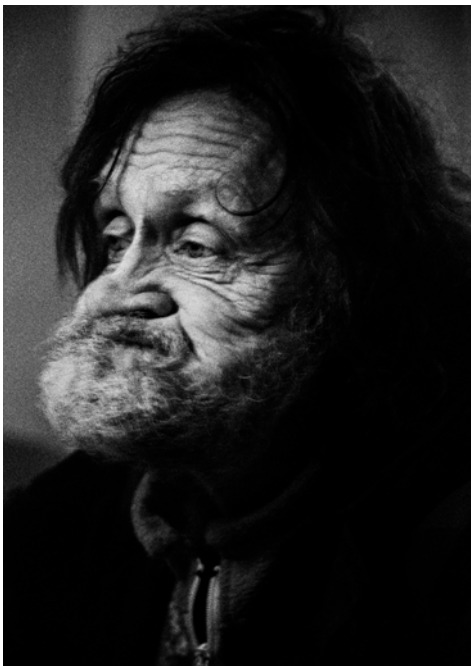

NÄR JAG FÖRSÖKER LÖSA PROBLEMET OCH FÖRESLÅR EN MÄNSKLIGARE OCH MER PRAKTISK LÖSNING MÖTS JAG AV EN HÅRD OCH OMÄNSKLIG ATTITYD. 'NU MÅSTE ANGELICA VISA PROV PÅ GOD VILJA!' BLIR SVARET.

"NÄR JAG FÖRST träffar Angelica på sommaren 2013 har hon och hennes man Raymond varit gifta sedan flera år. De har ingen bostad och bor för det mesta på härbärgat Grimman där de får vistas mellan 19.00 och 9.00. De säger sig längta tillbaka till tiden då de bodde i egen skåpbil eller när de under ett år kunde sova i en trappuppgång. En tid efter att jag lärde känna paret beviljas de ett boende i Räcksta. Två rum med pentry och en toa med dusch. Utöver boendet får de också mat. Båda saknar tänder och maten måste, framför allt för Angelica, vara finfördelad för att kunna ätas. Ofta glömmes köket bort att göra maten ätbar och den lämnas då orörd.

Raymond är född 1946 och har en pension på cirka 4 000 per månad. Angelica kan få, om hon helt felfritt fyller i tre blankettsidor varje månad och lämnar in dessa i tid, 1400 kronor per månad. Detta händer mera sällan. Minsta lilla fel ger avslag och det går inte att ansöka retroaktivt. Så oftast skall 4 000 kronor räcka till två personers utgifter under en månad.

På min fråga varför en så svårt sjuk och döende människa som Angelica inte kan bli beviljad en sjukpension utan skall tvingas till att fylla i tre likadana blanketter med samma uppgifter varje månad fick jag till svar. "Det går inte, Angelica har ingen diagnos". På min fråga varför hon inte hade en diagnos fick jag aldrig något svar. Boendet i Räcksta får trots allt betraktas som det bästa under de år jag följde dem. Tyvärr skulle helt andra och sämre boenden snart bli verklighet."

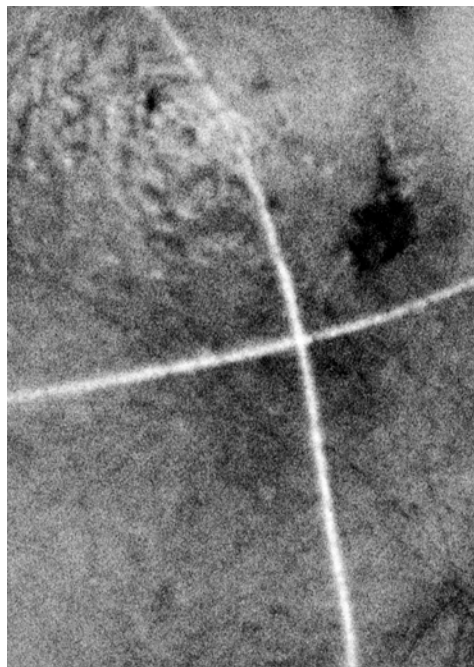
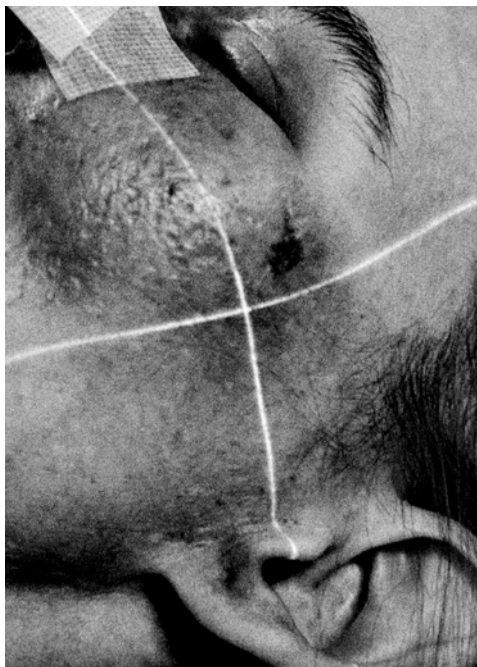

"UNDER DE ÅR jag följer Angelica är jag vid flera tillfällen med när hon får behandlingar på sjukhus.

Jag besöker henne när hon vid olika tillfällen är inlagd, jag är med henne hos tandläkaren och jag är med när hon vid ett av de sista tillfällena strålas på Karolinska.

Överallt blir hon bemött och omhändertagen professionellt och vänligt. Att hon på grund av sin situation och sitt missbruk skulle behandlas sämre finns inte minsta tecken på.

När jag är med under en strålningsbehandling på Karolinska blir jag rörd till tårar. Här visar man inte bara prov på yrkesmässig professionalitet, här är man medkännande människor som vill göra sitt yttersta för en svårt sjuk och döende människa."

"ANGELICAS MEDICINLISTA ÄR lång och medicinen är kostnadsfri för Angelica.

Men när en ny medicin, nödvändig för hennes fortsatta cancerbehandling, skrivs ut och hon får receptet med sig hem från sjukhuset går det inte att få denna betald av samhället. Detta är en månad när Angelica inte lyckats med att få sin ansökan om 1 400 kronor godkänd så hon saknar möjligheter att lösa ut medicinen. Förskott på nästa månad kan inte beviljas, det är ju ytterst osäkert om hon lyckas fylla i uppgifterna korrekt. Hennes assistent kan inte på något vis finna de futtiga 50 kronor som krävs. Hon har tidigare lagt ut pengar för Angelica men har fått kritik för detta från sin chef. När jag försöker lösa problemet och föreslår en mänskligare och mer praktisk lösning möts jag av en hård och omänsklig attityd. 'Nu måste Angelica visa prov på god vilja!' Blir svaret."

För Pekka Isosaari, även kallad Maraton-Pekka efter sex sprungna maratonlopp, är Mariatorget en träffpunkt. Efter att han flyttade från Finland har han nästan alltid bott på Söder.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Jag tycker om Mariatorget, förr bodde jag i närheten. Här brukar jag också träffa kompisar, men ibland hinner man bara öppna ölen innan snuten kommer. De har börjat kolla Mariatorget ofta, jag tycker egentligen att det är bra att de håller ordning och det är snälla poliser som jobbar här. Annars har inte mycket förändrats genom åren, byggnaderna är desamma, men det är mer blommor på torget.

Jag har bott nästan hela mitt liv på den här sidan av stan. När jag kom till Sverige flyttade jag mellan rivningshus, härbärgen och trappuppgångar. Jag är född i Finland. När jag var barn adopterade mina föräldrar bort mig och jag kom till en familj där det var bättre – de var snälla. Men de dog och jag hamnade hos mina föräldrar igen. När jag var 15-16 år flyttade jag hemifrån, till Åbo. Men det fanns inte mycket jobb och Sverige var en bättre plats för arbete. Här

har jag jobbat på många restauranger och jag har städat, rivit hus och gjort flyttjobb: burit möbler, kassaskåp och pianon.

På åttiotalet var jag med i Finska föreningen och vi brukade löpträna. Jag sprang sex maraton, åtta halvmaraton och Lidingöloppet. Det är en fin känsla att gå i mål och få medalj, att ha klarat det. Man vill springa lopp igen och igen, på en bättre tid. Min bästa tid på Stockholm Marathon är tre timmar och 47 minuter.

Men sen blev jag lite äldre, det blev jobbigare och jag fick problem med alkoholen. Jag saknar det fortfarande. I dag är min hobby att sälja Situation Sthlm. Det gör också att jag inte sitter på parkbänken lika ofta. Efter många år i bostadskön har jag nu en lägenhet i Hässelby strand. Det ändrar rytmen på livet och det är mer eget ansvar – en stor omställning, men det går ganska bra. Jag lever ett annat liv nu. 📍

Susanne Blomkvist,
Peter Nagle, Phi-
lipos Christofis och
Pia Sjögren.

MARIA HAGSTRÖM

Facebookgrupp för våldsutsatta kvinnor

LJUSPUNKTEN ÄR EN ny Facebookgrupp för våldsutsatta kvinnor som använder droger. Det började ifjol som en fysisk stödgrupp på Brukarföreningen Stockholm, startad av professorn Anke Stallwitz, som forskar om våld i drogmiljöer, samt två av föreningens volontärer.

– Vi såg att det behövdes stöd för våldsutsatta drog- och alkoholnvändande kvinnor. Jag träffar dagligen i mitt arbete kvinnor i den situationen och jag har även egna erfarenheter av det, säger volontären Linn Nystedt.

En kväll i veckan sågs gruppen på Brukarföreningen Stockholm, där kvinnorna kunde dela med sig av sina tankar, känslor och erfarenheter. De fokuserade även på hur de kunde skapa en tryggare plats för sig själva.

– Behovet var enormt men steget var stort att ta. Många ville komma men få orkade gå hela vägen och verkligen ta sig dit, säger hon.

Därför pausades den fysiska stödgruppen. Nu har de i stället bildat en sluten stödgrupp på Facebook.

– Det är väldigt nytt men vi har redan uppåt 50 medlemmar. Gruppen är tänkt att fungera som ett forum för den utsatta målgruppen. Det är fritt att dela med sig av sina tankar, känslor och upplevelser, om man vill, säger Linn Nystedt som är gruppens administratör.

MARIA HAGSTRÖM

Taklösa vill göra hemlöshet till en valfråga

– Vi vill bli synliga och lyssnade på

DET ÄR VALÅR och nätverket Taklösa vill få upp hemlösheten på den politiska agendan.

– Vi vill väcka opinion och sätta press på politikerna inför valet. Vi vill bli synliga i samhället, bli hörda och lyssnade på, och visa på de fel och brister som finns, säger Susanne Blomkvist, vice ordförande för Taklösa, som är ett nätverk, och snart en förening, skapad av hemlösa människor men öppen för alla som vill driva bostadsfrågan tillsammans med dem.

En gång i veckan träffas de för att diskutera hur de ska kunna skapa förändring i samhället och lyfta fram hemlösa människors situation.

– Vi har både långsiktiga och kortsiktiga mål. Jag personligen tycker att målet är att det inte ska finnas hemlöshet alls i framtiden. Men vi ska också jobba för sånt som gör skillnad här och nu, det kan till exempel vara att det ska finnas ställen som serverar middag om kvällarna. Frukost och lunch är däremot inga problem i dag, säger Susanne Blomkvist.

Philipos Christofis är Taklösas empat, en titel som de myntat och som är en slags medlare eller mötesunderlättare ifall diskussionerna blir högljudda eller det blir rörigt. Han säger att de vill föra fram i ljuset det som har varit dolt i samhället.

– Till exempel vilka vinster företag kan göra på härbärgen och att folk åker ut från stödboenden efter att

ha misslyckats en enda gång. Eller hur segt det kan vara vid kontakten med soc, säger han.

Taklösa har haft ett möte med socialborgarrådet Åsa Lindhagen (MP) och ytterligare några miljöpartister. De hoppas på att få träffa fler politiker framöver, men också att allmänheten ska få upp ögonen mer för bostadsfrågan och annan problematik som finns för den som är hemlös.

DE HAR MÖTE varje vecka mellan klockan 16 och 18 på Kungsholmen i Stadsmissionens sociala center, som upplåter lokalerna till nätverket efter stängning.

Till dagens möte kommer 15 personer, lite färre än vanligt. De sätter en dagordning över vilka frågor som ska tas upp: vad ska skrivas på deras informationsblad, hur får de in pengar och ska de ha en manifestation?

– Jag tycker Taklösas manifestation ska heta: "Tack så jättemycket för tak över huvudet-garantin", föreslår Philipos Christofis och någon påpekar att ironin kanske inte kommer att gå fram, en annan föreslår en omröstning kring olika förslag.

Här råder direktdemokrati – i den mån de kan röstar medlemmarna om olika frågor och den här dagen röstar de fram två suppleanter till den blivande föreningen.

De är överens om att Taklösa

behöver väcka uppmärksamhet och de hoppas på stor uppslutning vid den kommande manifestationen, där datumet ännu inte är satt.

– Jag ser det här som en rörelse, vi är många, över 2 000 står utan hem i Stockholm. Tillsammans kan vi bli en kraft, säger en av medlemmarna.

De har tagit inspiration från studenternas tidigare kamp för bostäder, också tittat på hur jagvillhabostad.nu tidigare jobbat för att få bostadsbristen att bli en valfråga.

– Det är snart val och våra frågor ska vara med där. Studentbostäder kom till för att studenterna lyckades få fram frågan till valet. Vårt mål är att komma med i den här valrörelsen, säger ordförande Peter Nagle.

Hemsidan taklosa.com är under uppbyggnad och de har enats om vad som ska stå på infobladet som de ska dela ut. Där radas de upp vad de inte vill:

De vill inte sova i parker eller portar, inte frysa, inte bli blöta, inte släpa runt på allt de äger varje dag. De vill inte sova på nattbussar och inte bli väckta och bortjagade av polis och väktare. De vill inte sova på Arlanda eller sittandes på Centralen eller Bussterminalen.

"Vi vill inte vara rädda. Vi vill inte att folk ska vara rädda för oss. Vi vill inte bli behandlade som att vi inte var värda nåt. Vi vill ha ett hem."

MARIA HAGSTRÖM

10,3

år var den genomsnittliga kötiden för att få en hyresrätt via Stockholms bostadskö 2017.

Det är en kraftig ökning. Den kortaste kötiden 2017 var 1 månad, för en studentbostad på Kanslivägen i Tullinge. Men den person som flyttade in i en tvårummare på Tengdahlsgratan på Södermalm hade stått 34,1 år i kö. Inlämnade bostäder var rekordmånga: 12 238. Förmedlade var 11 648 stycken, vilket förklaras med nyproduktion i december med inflytt först 2018.

MINA DRÖMMAR

LEVA PÅ KONSTEN

MÅLANDET HAR LÖPT som en röd tråd genom livet för Situation Sthlm-säljaren Mia Nykvist. Från barndomens huvudfotingar och fantasidjur, via Paris, till butiken på Odengatan, skapande på gatan och nu kanske en OSA-anställning hos en keramiker.

– Jag har alltid tyckt om att hålla på med händerna och att kreera. På gamla Super 8-filmer från barndomen sitter jag ofta och pysslar. Jag kan inte påstå att mina föräldrar är direkt konstnärliga, men min kusin är duktig och jag hade en faster som tydligen var skicklig på att teckna. Min syrra är också skitbra, men hon har aldrig tänkt att hon vill försörja sig på det.

Mia Nykvist har däremot haft en dröm om att leva på konsten. Hon sökte in på Konstfack några gånger, men gjorde förmodligen inte tillräckligt "spejsade och konstiga saker". Hon föredrar att måla natur och stadsmiljöer i akvarell.

Istället gick hon en tvåårig konstutbildning på Frälsningsarméns folkhögskola i Älvsjö.

– Vi åkte på en resa till Paris tillsammans, där vi gick på museum och kollade på arkitektur. Det var otroligt intressant, man lärde sig att se byggnader på ett helt annat sätt.

Hon vandrade runt i den franska huvudstaden, satt på caféer, målade och blev fotad vid Sacré-Cœur tillsammans med japanska turister som trodde att de funnit en äkta fransk konstnär till fotoalbumet. En gång satt hon och en klasskamrat på café så länge att de blev utelåsta från boendet. De fick ta in på ett hotell som visade sig mest ta in gäster "per timme". Nästa dag kunde de återvända till Frälsningsarméns hus som visade sig vara ett gammalt hem för före detta "glädjeflickor" och "fallna kvinnor".

Mia Nykvist har varit i Paris fler gånger än hon kan räkna. Senast var på bröllopsresa för ett antal år sedan, det är ju ändå kärlekens stad. Första

JAG HAR INTE HAFT FASTA PLANER FÖR FRAMTIDEN. FÖRUTOM MED KONSTEN, FÖR JAG HAR ALLTID HAFT ETT MÅL ATT KUNNA FÖRSÖRJA MIG PÅ DEN.

gången var i slutet av sjuttioalet då hon tågloffade genom Europa.

– Jag gillade tågloffandet, att man kunde säga "vi åker till Barcelona i morgon", men sen när man vaknade så ville man till Rom i stället. Det fanns ingen bestämd rutt, man kunde åka lite på känsla. Det är min stil, att göra det jag känner för och att leva för stunden. Jag tror att jag alltid har varit så, jag har inte haft

fasta planer för framtiden. Förutom med konsten, för jag har alltid haft ett mål att kunna försörja mig på den. Jag gjorde ett försök också.

Tillsammans med en kompis, som är krukmakare, hyrde hon en lokal på Odengatan. I källaren fanns brännugnar, på övervåningen drejmaskiner och i butiksdelen sålde de sin konst. Men det var svårt att få det att gå runt och till slut fick de slå igen.

Nu ska hon förhoppningsvis jobba med konst igen, genom en OSA-anställning hos en keramiker.

– Det ska bli roligt. Men oavsett jobb eller inte, så kan jag alltid måla. När jag känner skaparlust packar jag en väska med akvarellfärger, penslar, lite vatten i en burk, block och penna, och sen vandrar jag omkring tills jag hittar en bra plats. Det kan vara naturmotiv eller nån gata i Stockholm, jag har en nästan färdig Götgatan till exempel.

Vad har målandet betytt för dig genom åren?

– Otroligt mycket. Det är väldigt roligande. Jag sitter där i min egen lilla värld och allt annat runt omkring försvinner. Det är bara det som existerar. Tankarna stillar sig.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

CITAT

/// När jag var liten ville jag bli "ambepelansförelse". Jag tror inte det handlade så mycket om att hjälpa människor, jag ville köra fort och det skulle låta, haha. Jag tycker fortfarande om när det går fort.

/// Jag har varit nykter i mer än ett år. Det känns väldigt bra, det börjar komma vinster. Ekonomiskt, i relationer och att jag nu bor på Älvsjö referensboende och sköter ett eget hushåll.

/// En dröm är en lägenhet där jag kan bo med min man, att vi får ett riktigt liv tillsammans. Vi bor på varsin sida av stan, han på (stödboendet) Lönner. Men i framtiden kanske, man får leva på hoppet.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

In i väggen

● Vad en hemlös inte kan göra, har jag hört, är att gå in i väggen.

DAGGE

Förlägenhet

● På apoteket jobbar en ung man som ser väldigt bra ut och dessutom är trevlig.

Jag försöker hålla masken och låtsas som ingenting.

KERSTI

Himla bra

● Oftare och oftare får jag höra; den här tidningen är så himla bra. Att höra det värmer mig som säljer tidningen och står i vinterns kyla och det värmer de professionella krafter och eldsjälur som tillsammans med oss hemlösa på olika sätt bidrar till att tidningen är som den är.

23 år med er hjälp som har köpt Situation Sthlm. Tack!

LIVINGSTONES

Åldersgåta

● Lisa var 4 år gammal och jag var dubbelt så gammal. Idag är Lisa 38 år. Hur gammal är då jag?

MARKKU

Nynäshamn

● På dagarna brukar vi åka ner till Nynäshamn och träffa våra vänner och prata med varandra, olika saker pratar vi om också. På måndagar och fredagar har de sopplunch och fika, på måndagar har de sopplunch och på fredagar har de fika på pingstkyrka i Nynäshamn.

Måndagar är det LP pingstkyrka, om man har problem kan man gå dit och prata med personalen. Alla är välkomna dit, nya och gamla folk. Sen åker vi hem och tar det lugnt. När vi inte är i Nynäshamn så är vi hemma i stället och gör några saker hemma då.

SUSANNE 294

Saknad

● Hur skall jag närma mig verkligheten? Komma igenom denna ofrivilliga mur, är instängd i en kall, död, ensam, tom, övergiven, smärtsam, destruktiv själ.

Har lyckats se mig själv fyra gånger i max fem minuter i spegeln där jag är mitt riktiga jag, den så underbart vackra kvinna jag egentligen är. Så otroligt glädjande, så magiska minuter där jag tappar andan och orden, gråter av starka känslor jag får av denna häftiga magiska syn av mig själv.

Vågar knappt med skakiga fingrar känna på mitt ansikte för att bekräfta att det är sant och verkligt, tårarna som strömmar av glädje, lättnad, saknaden har varit så enorm, så maktlös och hopplös. Viskar ett hest "hej", vill ju inte skrämja bort mig igen och en sån glädje som stålar ur hela mig, så

underbart så stolt så glad och lycklig. Jag älskar dig, förlåt för allt jag gjort mot dig, förlåt att jag svikit dig.

Min beskyddarinstinkt och värde vaknar. Ingen ska få göra dig illa mera, jag ska försvara dig du är värd så mycket mera. Likaså skammen och sorgen för allt jag låtit mig utsättas för. Men nu har jag fått kraften igen, ingen ska göra dig illa mera så länge du är med mig.

Detta är så magiskt, vad vacker jag är, så otroligt. Hur kan detta vara sant?

Jag vill lova att ta hand om dig för evigt och känna styrkan som är så levande och i nästa minut är allt borta igen. Liket all styrka, detta filter som gör att jag inte ser vad jag ser, får ingen helhet, ingen bild, jag blir bara ett diffust paket med känslor utan nåt konkret jag, ingen identitet, bara en massa negativa känslor som

äter upp mig och min styrka min värdighet. Återigen kan jag inte rå över mig själv, kan inte försvara mig, blir destruktiv.

Får leva och överleva, kämpa bland skammen, skulden, som inte ens tillhör mig utan den tillhör och prackades på mig, av min mor.

Så undrar varför jag inte är värd att få uppleva denna skönhet, som är så utanför min kontroll och så himla saknad, viktig och behövd. Detta är nyckeln till min lycka där jag skulle kunna ta hand om mig och kunna försvara mig, jag behöver detta enormt, så varför?

Vad har jag gjort för att inte förtjäna detta? Jag vet ju att jag är värd att få må så, är värd att se mig, är värd styrka, att det är så jag skall må.

Så varför? Saknar mig så.

SIT 75

Varför jag går med krycka

● Varför går du med krycka? Den frågan får jag ganska ofta. Jo, jag bröt benet 1989, det hände när jag bodde i villa och var gift. Mitt äktenskap knakade i fogarna, i dag knakar det i benet med gångfart.

Jag rymde till Tunisien, hade skrivit en lapp som jag la på köksbordet, det stod "har åkt till jobbet, kommer sen" men det blev så fel. Jag hade en tanke på att rymma, jag klarade inte av att låtsas att allt var bra. Jag sa upp mig från jobbet, tog bilen till Arlanda, frågade efter en sista-minuten resa. Det var en fredag, jag hade just fått lön och senare på kvällen var jag i Tunisien. Ingen hemma visste var jag var.

På söndagen skulle jag kolla på stan men jag fick inte tag på någon karta så jag gick efter stranden för då kunde jag ju bara vända och gå tillbaka. Det började bli svårt att gå efter vattnet och jag fick börja klättra på stora stenar, stranden tog slut och jag kom fram till ett gammalt fort. Där fanns en mur som jag började klättra på och vips så ramlade jag ner på insidan, knak sa det om benet och foten låg i 90 graders vinkel i förhållande till benet.

Aj, aj vad ont det gjorde, jag var tvungen att ta mig upp på muren för att påkalla uppmärksamhet. En fiskare stod längre bort som tur

var, annars hade jag blivit gammal. Han hjälpte mig så jag kom till sjukhus och på onsdagen fick jag kontakt med min fru som var mycket sur på mig som vanligt, hon hade den här gången rätt i att vara sur på mig.

Jag kom tillbaka till Sverige där de var tvungna att operera mig, 15 skruvar och två skenor krävdes för att få ihop benet, det var härfint att foten inte blev amputerad.

Jag blev efter det klassad som invalid, alltså det är i benet jag är invalid i, inte i huvudet som många kanske tror. I dag är jag skild och villan är såld, frugan och barnen fick en fyrumslägenhet i Högdalen av socialen.

Jag fick en rekvisition till ungarls-hotellet Monumentet.

Vilket jag tycker var dåligt eftersom vi hade gemensam vårdnad om barnen som jag alltså inte kunde umgås med eftersom miljön på härbärgen inte är en lämplig miljö för små barn.

Så nu vet ni varför jag går med krycka och säljer Situation Sthlm och försöker få ihop pengar till tandläkaren.

DAGGE

Som vem som helst

● Jag har sedan jag började sälja tidningen för cirka fem år sedan älskat kundkontakten, samtalen med de som ibland vill veta lite om varför jag blev hemlös eller frågor om vilka som blir hemlösa. Vem som helst kan bli hemlös.

För det är sant.

Jag har på härbärgen träffat kvinnor som kommit dit då dom förlorat sin bostadsrätt. Man ska inte säga att det är mer synd om någon som blivit bostadslös men speciellt en dam i 50 års ålder kan jag inte glömma. Hon hamnade på bostället med oss andra hemlösa, alkoholister, narkomaner av alla de slag, tablettmissbrukare och så vidare. Hon var totalt knäckt över att tvingas bo på ett härbärke och dessutom tvingas bo i ett rum med tre andra kvinnor. I en veckas tid talade hon om för oss andra att social-

tjänsten gjort ett misstag. Hon var ju inte som oss. Hon hade betydelsefulla vänner i högt uppsatta maktpositioner. Efter tre-fyra dagar frågade en tjej henne var är dom vännerna nu då?

Det tog henne flera veckor att inse att dom inte fanns längre, att nu var hon precis som oss hemlösa.

Har aldrig sett någon så knäckt.

Av de många fina vännerna hon haft så ville ingen kännas vid henne som hemlös. Hon hade bara kläderna hon kom i och när hon fattade att hon inte skulle få pengar till att köpa egna kläder, trodde de donerade kläderna var för oss "andra" hemlösa. Hon var inte som oss. Till slut sa jag och en annan kvinna till henne att hon var precis som oss andra. Hemlös. Så alla kan ha oturen och en dag stå där hemlös, fattig och ensam. Sorgligt men sant.

Vem vet var just du som i dag köper Situation Sthlm av oss säljare har för liv om fem-tio år? Är oturen framme kan du vara en av alla hemlösa då.

Aldrig i min vildaste fantasi kunde jag för 20 år sedan tro att jag skulle bli hemlös i framtiden. Det var otänkbart. Nu vet jag att man inte vet vad framtiden bär i sitt sköte. Det har varit många svåra och hårda år i cirka sju-åtta år. Men jag har lärt mig massor av dem, så var glad för varje dag du vaknar och är frisk. För varje dag du har mat på bordet. För varje dag du vaknar med din älskade bredvid dig.

Var lycklig för varje dag som numer är bra och glöm inte hur hårt du fått kämpa för att nå hit. Vi klarade det tillsammans. Aldrig mer tar vi något för givet, aldrig mer.

Nu kan livet bara bli bättre.

Varje dag startar med min favoritsyssla och det är att mellan 06.00-08.00 stå på Mariatorget och sälja tidningar som jag gjort de senaste fyra åren. De flesta som går förbi säger god morgon och det känns underbart.

EVA K SIT 33

Det som göms i snö...

● Skiten någon sket diskret täckte väl med snö där på förstubron. Återkom som alla vet vid första tö och gled av föring under skon.

JAN WALLIN

VI&DOM

EN UTSTÄLLNING
OM HATBROTT

Polismuseet

"Jag trodde aldrig att det skulle hända mig"

Kvinnofridslinjen är öppen dygnet runt varje dag. Ditt samtal kostar ingenting och syns inte på telefonräkningen.

Du som möter våldsutsatta kvinnor i ditt arbete är också välkommen att ringa.

Kvinnofridslinjen drivs av
Nationellt centrum för
kvinnofrid på uppdrag
av regeringen.

 020-50 50 50
Kvinnofridslinjen
www.kvinnofridslinjen.se

MED EGNA ORD

Det snöar

● Vaknade på morgonen i husvagnen, -6 ute. Dricker mitt morgonkaffe gjort på kaminen i husvagnen. Det börjar snö... igen. Det snöar hela tiden. Känner att jag luktar svett – skit i det, jag har ändå ingen dusch i husvagnen.

Går ut, ska med pendeln till Gula Ånglarna, därför går man upp klockan fem för att hinna dit. Dom har bara öppet en timme på förmiddagen.

Mera snö och lite tunnelbana.

Plankar dit för jag har inga pengar till en biljett. Ingen lampolja till kaminen heller och ingen värme.

Mer snö och mera snö. Får några frallor på Situation Sthlm som jag stoppar i min väska.

Tänker äta dom senare när hungern blir som värst. Kommer fram till min slutdestination där jag ska sälja mina tidningar. Känner jag behöver gå på muggen, stövlar in i skogen. Då vråker det ner ännu mera snö, ser knappt mina fötter

för all snö. Då kommer jag att tänka på alla småfåglar när jag ser en hackspett sitta och hacka på en rutten tall efter insekter. Den är också hungrig precis som jag. Det är kallt ute och det bara snöar.

Tar fram min fralla, smular sönder den och ger den till fåglarna i stället. Undrar om fåglarna hinner se brödsnulorna innan dom är översnöade? Annars kanske mössen får en mumsbit.

MAGDALENA 407

En riktig vän vid 58 års ålder

● Bostödjarna, som vi med försökslägenheten har tills vi tar över kontraktet. Ja, dom hade startat en tjejgrupp torsdagar 13.30-15.30. Hade ingen större lust att gå men ville inte svika min bostödjare som höll i den. Motvilligt gick jag i alla fall. Wow, vilken tur att jag gick. Satte mig bredvid en tjej som precis som jag hette Eva. Tog fem minuter innan jag insåg att jag träffat min tvillingssjäl. Och

detsamma kände hon.

Nu är det åtta månader sen vi möttes och det går inte en dag utan att vi träffas eller ringer varandra minst två gånger per dag. Vi har börjat gå på gym två gånger i veckan. Vi hittar på allt och inget. Åker hem till varandra, sover över hos varandra. Likaväl som vi kan snacka en hel dag så kan vi sitta tysta tillsammans utan att det känns fel. Då trivs man tillsam-

mans. Ännu ett plus – hon och min man kommer också jättebra överens. Kan det bli bättre?

Vi känner oss som systrar. Samma humor, livsfilosofi, tanke-sätt. Nog är det väl det ganska häftigt att vid 58 års ålder hitta sin bästis. Tack Eva Braate. Var värt 58 år att vänta på dig. Massor med kramar från dina vänner för alltid.

EVA OCH MATTE KULLMER

Ett liv jag inte vill ha

● Vill inte ha detta liv, det är påtvingat, bad inte om detta liv och det gör mig så arg och frustrerad att jag bara måste gilla läget och lära mig att leva och funka i en värld där jag inte vill vara.

En värld full av falskhet och lögner, kalla onda människor som inte fattar eller förstår och som bara lovar, ger mig hopp och dödar sina löften ständigt för att dom inte bryr sig. Så kalla och falska och det gör så ont att lita och tro och hoppas och ständigt bli besviken, för jag måste tro och hoppas för jag klarar inte detta själv. Jag är en skadad själ som inte kan klara mig själv, har så himla ont i själen som är full med ärr och sår. Orkar inte med mig själv, mina tankar och handlingar, mina val som blir fel hela tiden. Vill inte vara jag, vill vara snäll mot mig själv men förmår inte, svårt med smärta, förtvivlan, stress, press, ångest och att förstå mig på mig själv.

Mitt hopp börjar dö om att få hjälp. Alla bara snackar för att trösta för stunden, uppföljningen och hjälpen den flög sin kos i falskhetens hav, det gör ont att behöva hjälp och det gör ännu ondare att inte få hjälp.

Att behöva klara sig själv i en värld där allt bara är svårt och jobbigt och som man inte vet hur man skall leva eller hantera ett liv man inte vill ha. Känna all press som gör att man blir sämre, att människor förväntar sig att man ska klara sig själv när man inte gör det.

Vet inte vad jag skall göra eller vad som komma skall? Vet inte vad jag skall göra, dom ställer för höga krav på mig. Jag hatar livet.

SIT 75

Bananer

● Om en banan kostar 6 kronor, och tre bananer kostar 18 kronor. Hur många bananer får man då för 264 kronor? Du som listar ut detta kan maila ditt svar till: mrqra@hotmail.com. Då kan du vinna en neonfärgad svart-vit färg-TV med knapparna bak och fram.

MARKKU

Sömnlös

● Har du svårt för att sova? Gör inte som alla andra och gå till läkaren så du får sömntabletter och till sist en plats på dårhuset. Där kostar det pengar som du själv får betala. Om du inte vill ha en spruta i häcken för att du har fel åsikter, gör så här i stället: Se till att ge dig själv ett elände, spela och sup bort allt du har, se till så att du verkligen blir utslängd på gatan, inte bara en halvtimme eller två utan helst på livstid. Fungerar perfekt, jag lovar.

Skaffa ett tält, sovsäck, usla kläder och hoppas på dåligt väder. Ju mer du fryser, desto hungrigare blir du, det kallas bränna energi. Börja kaka på naglarna, det brukar hjälpa.

Blir det för jäkligt: lukta dig själv i armhålorna, kanske fotsulorna också så att du verkligen svimmar. Då sover du gott, helt gratis utan tabletter.

MAGDALENA 407

Skog

● Mörkt under tallarna. Mossan och blåbärsriset lyser grönt. Rådjurestigarna vindlar mellan träden. Tänk så mycket skog det finns i Sverige.

KERSTI

Min barndom

● Jag växte upp i norra Finland, nära ryska gränsen. Där i Salla var min pappa i vinterkriget mot Ryssland. Jag började jobba tidigt. När jag var elva år städade jag mina farföräldrars rum en gång i veckan. Det var inte så roligt att städa där, tobak och slem på golvet. De hade dålig syn båda två och var nära 90 år gamla.

Ibland fick jag döda löss på mammas och pappas huvuden. De köpte aldrig något godis. Sommaren kom och jag fick en klänning som belöning. Den var stor men det gick inte att klaga. En gång när jag hälsade på mina farföräldrar pågick det ett kristet möte hemma hos dem. De skrek "Gud hjälp den människan som är sjuk och har det svårt".

Jag trivdes inte hemma. De var inte snälla mot mig. Min pappa jobbade mycket i skogen. Min mamma var riktigt elak mot mig och mina systrar. I nästa nummer kommer jag att fortsätta skriva om min barndom.

Glad påsk till alla.

TOINI, KLARABERGSGATAN

Bättre än så här

● Johnny han tog värvning, sa att han ville se världen.
Han sa att han ville tjäna pengar och bevisa att han var en man.
Sussie sa att hon ville ha ett barn och bilda en familj.
Få känna sig älskad och tillhöra en familj, något som hon aldrig haft.
Du sa du ville ha champagne av den finaste kvalsörten.
Sen sa du att det är något som jag dig aldrig ger.
Lyssna på mig nu älskling, allting som jag kan ge dig är
billigt vin och cigaretter och tala om för dig att bättre än så här
kommer det aldrig att bli.

MARKKU

Ska du ha ett nummer?

● Man måste byta säljartaktik ibland. En rolig sak jag provade var att i stället för att säga Situation Sthlm kläckte jag en bra kommentar: "Ska du ha ett nummer?" Det var jävligt roligt, folk visade oftast positiva minner men vid ett tillfälle så var det en man som sa: "Nej, jag har en fru hemma. Jag tror inte hon skulle bli så glad om jag säger att jag har köpt ett nummer".

Tänk vad fel det kan uppfattas, men jag hade väldigt roligt. Så man måste nog tänka sig för innan man vräker ur sig vad som helst. Tänk på att man bara vill sälja tidningar.

406

FÖLJ OSS PÅ INSTAGRAM

@situationsthlm

Som en sång

● I Jag gillar mina tomteblöss om natten
De kommer då
De knackar på, får fatt en
Små stjärnor
Inspiration och hunger

Små ord och stora
Lättsam ton
Först en smörgås
Kanske ost
med ett glas vatten

men om tanken
var depressiv och tung
i mitt inre rum
i min person
var en vision av blod

sår och taggig rost
sorgsna ord
på papper sätter
men långt färre
blir de, dessa nätter

då själen
ropar hjälp och tröst
kropp och ande
vaknar till
skriver ned vad själen vill

håller den
där vid mitt bröst
så själen min förstår
att därinne hjärtat slår
o smeker den, min inre röst

till tröst
samt att den lyckan när
ande kropp
själ och sinne
frid och lycka bor därinne

känslor löper
kors och tvärs
klädd i bluesens blå linne
röd som kärlek
blod och rosor

vackert röda
nattens hosor
inspirationens fors på vers
ett liv
i kärlek ingen pärs

JAN WALLIN

När det skymmer

● Natten ljudlöst rullar in
som tidvatten i sakta mak
viskande den sjunger sin ankomst
i de små timmars vak
Sammet sann dess lätta slöja
tiden tycks den sakta ned
sitt eget rum kan natten böja
nattens tid bär nattens sed
så du i vila lugnt kan dröja
Smyger så med tiden sakta ut
så din morgon inte störtar in
ligg kvar en stund och bara njut
för denna stund är bara din.

JAN WALLIN

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

CEDERQUIST

frank ADVOKATBYRÅ

HANSA PROJEKT

inResonance
Always in Tune

LIPAC

NORDIA
SWEDEN • NORWAY • DENMARK • FINLAND • LAW

Propeller Trim
SERVICE & FÖRSÄLNING

skye

Stockholmshem

investor

LJUNG & SJÖBERG
PROACTIVE DRUG MANAGEMENT

NORR ENERGI

Q-GRUPPEN

SIGNALISTEN

STOCKHOLM RELINING
REPAIRS • MAINTENANCE

iiiriiiis
utvecklingscenter

NYFORS

QPARK

SHIS Bostäder

STROMMA

nytda

RAMBOLL

skandia: fastigheter

SVALNER
Komplett skatterådgivning

JANKE WIKHOLM

m3 BYGG

OLOF PALMES MINNESFOND
Fonden stöds av: Sjöström, Eriksson, Sjöström
www.palmsfonden.se

RAMIRENT

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

M Ekholms konsulttjänst AB

ORIGO
ARKITEKTER

RETURPACK
pantamera.nu

SKLKommentus

JÖRGENSENS RÖR AB

OSCARS TEATERN

Riksbyggen
Rum för hela livet

Skåvsjöholm
MÖTEN & UPPLIVELSER

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS STIFT

Kamasa-TOOLS

MANGOLD
FONDKOMMISSION AB

PALMÉR REDOVISNING AB

RIVAL

SKB Stockholms Kooperativa BOSTADSFÖRENING

Svenska kyrkan
VÄSTERMALMS FÖRSAMLING

Knut Jönson Byggadministration AB

Mekonomen

SMÅA
SMÅFÖRETAGARNAS Å-KASSA

Svensk biblioteksforening

Kommunal.

MEMFIS

playground
FÖRETAGSUTVECKLING

Sandart&Partners

SB
Svenska Bostäder

KONSUMENT FÖRENINGEN STOCKHOLM

Mgruppen
SVENSKA MANAGEMENTGRUPPEN

precio fishbone

SAHRA

Solvalla

SVENSKT NÄRINGSLIV
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

KUNGSLEDEN

MIKAS
Etabl. 1986
STOCKHOLM

SAMTRANS

SPARTOI AB

moderaterna

PRESS DATA

SBAB!

Spoon
it's a content agency

Swedfund

MOTIVATION SERVICE

prima gruppen

SBU
Svensk Bostadsutveckling AB

SYSTEM BOLAGET

LIME TRAVEL

NALEN

Development

SECURITAS

Stavdal

TL Bygg

LINKON

NF måleri ab

Propeller

seko
SERVICE- OCH KOMMUNIKATIONSFAKETT

Stockholm konst

Trona
Patentrådgivning AB

WALLENIUS MARINE

 TYRÉNS

WANGESKOG
WHC
HYRCENTER

TÄBY

WENANDERS

VISION

ZURICH®

Wallenstam

FÖLJ OSS PÅ SOCIAL- REALISTISKA MEDIER.

Upptäck Stockholm utan filter @situationsthlm

SITUATION
S T H L M

Se upp för avståndet mellan båt och brygga när du kliver av.

Möt våren i skärgården med ditt SL-kort.

Med ditt SL-kort kan du ta dig hela vägen ut i Stockholms skärgård. Ta en dagstur, njut av havet och god fika ombord. Besök skärgårdens enda nationalpark, Sveriges äldsta fyr eller följ med ända ut till havsbandet. Gäller för dig med 30-, 90-dagars- eller årsbiljett och på alla Waxholmsbolagets båtar, till och med 29 april.

Sök din resa på waxholmsbolaget.se

WAXHOLMSBOLAGET

"Jag vill återskapa ett foto som togs när jag var liten."

Nikolina Stållborn

KONST Vårens utställning på Färgfabriken, *Children of the Children of the Revolution*, äger rum 50 år efter den symboliska våren 1968. Här samlas fem konstnärer som är barn till idealister, uppvuxna under den gröna vågen på sjuttioalet. En av dem är Nikolina Stållborn, vars skulpturer annars kan ses i Skytteholmsparken, Örnberg och Hammarby sjöstad.

– Mina föräldrar var tonåringar när de bildade familj. De kom från Stockholm men bosatte sig i södra Lappland med målet att driva lantbruk och bli självförsörjande. Jag kan se att det har skett olika vågor av liknande förflyttningar i historien.

Det har hon försökt fånga i ett 360-graders foto för VR-glasögon, med en ung familj placerad i historisk gårdsmiljö på Skansen, och en nordsvensk arbetshäst.

– Jag vill återskapa ett foto som togs när jag var liten, men jag har också hittat liknande bilder längre bak i tiden, med den uppställda

JOEL OTTOSSON

hästen som en slags symbol. Jag hoppas att det ska bli en sorts tidsloop.

Hur påverkade det dig att växa upp i den miljön?

– På sätt och vis tillhörde man flera olika miljöer samtidigt, där det både kunde upplevas som att fritt kunna gå emellan dem, men också känna sig som en främling.

Hennes andra verk i utställningen är ett stort broderi med koppling till medicinhistoria: hur sjukdom avbildats och åkommer beskrivits i bild, och ur det istället försöka fånga

känslan av sjukdomstillståndet, ge det ett uttryck, färg eller form.

Det tredje – Deal with it – är en skulptur och dikt skapad av självhjälpbäckers bokrygg.

– Jag tycker att det passar in på vår generation och den starka individualismen i dag, där man ska ta ansvar för sin egen lycka. Alla frågor som folk har och all imperfektion vi lever med, och vår tids krav på att lyckas.

FOTNOT: Utställningen pågår 14 april till 19 augusti.

MARIA HAGSTRÖM

Örnen och Kråkan slåss med näbbar och klor

PRESSBILD

POESI Från en lägenhet mellan Blecktornsplanen och Hammarbykanalen driver poeten Magnus William-Olsson Örnen och Kråkan. Det är en hemsida, ett nyhetsbrev och en podd som försöker ge poesin en seriös plattform. I dagsläget har nyhetsbrevet cirka 6 500 abonnenter, som klockan 07.00 varje onsdag får nyhetsbrevet med veckans poesirecension i sin inkorg. Författat av en skribent som fått skäligt betalt.

– Vi betalar fem tusen för en recension och som det är i nuläget är det mitt morsarv jag satsar. Vi har hållit på i ett år och är... jag ska inte säga på väg i konkurs, för det här ska bara gå, men visst är det tufft.

Förlagen har börjat inse att det är en bra plats att marknadsföra sin poesi. Men det Magnus William-Olsson hoppas på nu är att årsboken – samlade recensioner, några essäer om poesi – ska köpas upp av biblioteken. Om de säljer 500 exemplar av den till biblioteken runt om i landet ser läget betydligt ljusare ut.

– Poesin och litteraturkritiken behöver en sån här plats.

ULF STOLT

Vårt att kolla upp:

Jag vill bara vara fri

Eva Dahlgren

LÅT Med Amanda Bergman och Oskar Linnros får en bra låt verkligen lyft, deras tre röster smälter samman perfekt över den lågmälda elektroniska produktionen.

Megaplane

INSTAGRAMKONTO Om flygning. Senast var det filmer från världens tio svåraste flygplatser för piloter att landa på. Grönland i topp.

Rönnells antikvariat

ANTIKVARIAT Håll koll på både deras olika evenemang och i de väl sorterade bokhyllorna. En viktig Stockholmsplats att värna om.

SÖDERTÄLJEMAFFIAN SKILDRA

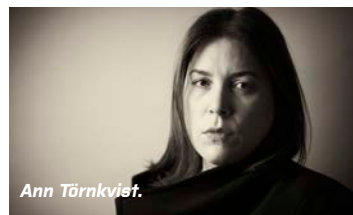
Utgivning på nytt förlag trots tidigare hot

BOK En kväll för snart åtta år sedan rusade två män beväpnade med kalasnikov och pistol in på café Oasen i Södertälje. Där mördar de elitfotbollsspelaren Eddie Moussa och hans bror Yaacoub Moussa.

– Vem fan skjuter nån med en kalasnikov inför ett dussin vittnen? Det var min första tanke när Assyriska FF:s anfallsstjärna sköts till döds med 17 skott, ett av tre mord på ett halvår i Södertälje, säger journalisten Ann Törnkvist.

Nu kommer hennes bok *Följ fucking order*, om det kriminella "Södertäljenätverket".

– För mig är det en berättelse om det moderna Sverige, säger Ann Törn-

MAX BRÖLWERS

kvist, som är glad att boken äntligen kommer ut.

Efter påtryckningar från kriminella drogs utgivningen in förra våren. Nu ges den ut på ett nytt förlag, Mondial, som uppger att de tror på det fria ordet och att det här är en historia som måste berättas.

MARIA HAGSTRÖM

Dramatens egen fysik

SCEN Som en del av Dramatens serie *Performance Lectures – kunskap förmedlad med teaterns verktyg* – kommer Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik, berätta om universum och vad ett svart hål består av och vad som händer när den sista stjärnan slocknar. Med honom på scenen är skådespelaren John Österlund.

FOTNOT: Premiär på Dramatens Lilla scen 10 april.

ULF STOLT

PRAESALUD

En minröjares liv

FILM Den 4 april är den internationella dagen mot minor. I dag finns aktiva minor och andra explosiva lämningar i en tredjedel av världens länder, men antalet minskar tack vare minröjare. En av dem är Colonel Fakhir, en kurdisk man och åttabarnsfar, som arbetar i Mosul. I dokumentärfilmen *The Deminer* får vi följa hans liv.

– Jag ville berätta historien om mannen och hjälten som aldrig gjorde skillnad på människor och räddade alla oavsett, men också skildra kriget och visa världen det ingen tidigare har visat, nämligen att följa en minröjares liv i elva år, säger regissören och dokumentärfilmaren Hogir Hirori, som var bland de första att skildra IS:s grymheter 2014 och har prisats för sin tidigare dokumentärfilm *Flickan som räddade mitt liv*.

MARIA HAGSTRÖM

Lysande Hanna Järver

MUSIK Efter uppmärksammade ep:n *Närke* från 2016 debuterar nu Hanna Järver med *So Long*. Redan har "Manna Manna" och "Jävla 80-tal" släpps och hyllats. Det är modernt, smart, snyggt, vemodigt, kaxigt, melodiöst, refrängstarkt och välproducerat. Och väldigt bra.

ULF STOLT

"För barn är sorgen randig."

Jenny Jägerfeld

BARNBOK Varje år mister cirka 500 barn i Sverige sin mamma eller pappa genom självmord. Ändå har det enligt Norstedts aldrig tidigare getts ut en barnbok om ämnet – förrän nu.

Den 9 april kommer psykologen och författaren Jenny Jägerfelds bok *Comedy Queen* ut, som riktar sig till alla över nio år. Den handlar om tolvåriga Sasha som försöker hitta ett sätt att leva med att hennes mamma har tagit sitt liv.

– Sasha vill överleva och bestämmer hon sig för att göra allt tvärt emot vad hennes mamma gjorde, bland annat ska hon inte läsa böcker, inte tänka för mycket, inte gråta eller få folk att gråta. Hon ska i stället få dem att skratta – bli en comedy queen.

Sasha använder humor som ett skydd mot sorgen, tills hon en dag får hjälp att möta den.

JUGO THAMBERT

– Jag blandar humor och sorg i boken, annars kan det bli svårt att orka läsa eller ta det till sig, men samtidigt ska det inte tramsas bort. Och för barn är sorgen randig, med mörka och ljusa strimor. De sörjer mycket ibland och leker ibland som om inget har hänt.

Varför valde du att skriva om självmord?

– Delvis för att jag har haft en vän som tog livet av sig. Vännern hade

barn och det drabbade mig hårt. Den andra föräldern har en egen sorg men vardagen fortsätter, det ville jag ta in i berättelsen. Och hur det blir för barnen.

Hon anser också att självmord fortfarande är tabu att prata om.

– Men vi behöver prata om hur vi mår. Få hjälp, hopp om förändring och känna att vi inte är ensamma. Det är avgörande för att vi ska kunna förebygga självmord.

MARIA HAGSTRÖM

Georg Riedel delar sin hemlighet

JAZZ Kompositören och kontrabasisten Georg Riedel har komponerat ny musik vid pianot i lugn och ro, utan beställares vilja att ta hänsyn till eller textförfattare åsikter att behöva bry sig om. När han fått ihop tillräckligt med material – det är tolv komposit-

ioner på plattan – kontaktade han musikerna Adam Forkelid, piano, Matias Ståhl, vibrafon, Fredrik Ljungkvist, klarinett/saxofon, Jon Fält, trummor och Per Ola Landin, bas. Arrangerade och ledde inspelningarna i studion av *Secret Song* gjorde den nu 84-årig

Georg Riedel själv.

Dynamiskt, böjliga fraser, mjuka melodier, ibland tvära kast, oväntade harmonier. Men allting luftigt arrangerat, varje instrument ges plats.

Kan visa sig vara årets jazzplatta.

ULF STOLT

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

ETT SLAGSMÅL PÅ Älgö brygga från sommaren 1977 får sitt rättsliga efterspel. Svea hovrätt sänker straffen för två män i 30-årsåldern från åtta till tre månader. Det olaga tvånget – att de tvingat med mannen i båten ut på sundet och där slagit honom och slängt honom i vattnet – ogillas. De fälls dock för misshandeln.

Danskurs i Mälarsalen, polskor och gilledanser. Anmälan per telefon.

I Blå salen på Västmannagatan håller city Maranata offensivmöte. Egil Glemmestad, Inga Lisa Wikström, Gunilla Nilsson, Fred Dalbakk och Håkan Westergård är några av evangelisterna.

Världens första skivspelare utan motor kostar 1 790 kronor och säljs på Gunnars i Södertälje. Den drivs av ett linjärt drivsystem med 120 punkter, "frog"-effekten den lägsta som uppmätts, svaj bättre än 0,03%, rumbel bättre än 70 dB.

Ett hundratal iranier ockuperar Sveriges Radios entréhall. De protesterar mot regimen och kräver att radion ska uppmärksamma hungerstrejker som ägt rum i Iran senaste tiden.

Jan Nilsen och Kajsa Westberg håller lysningskaffe på Lomvägen 41 i Sollentuna.

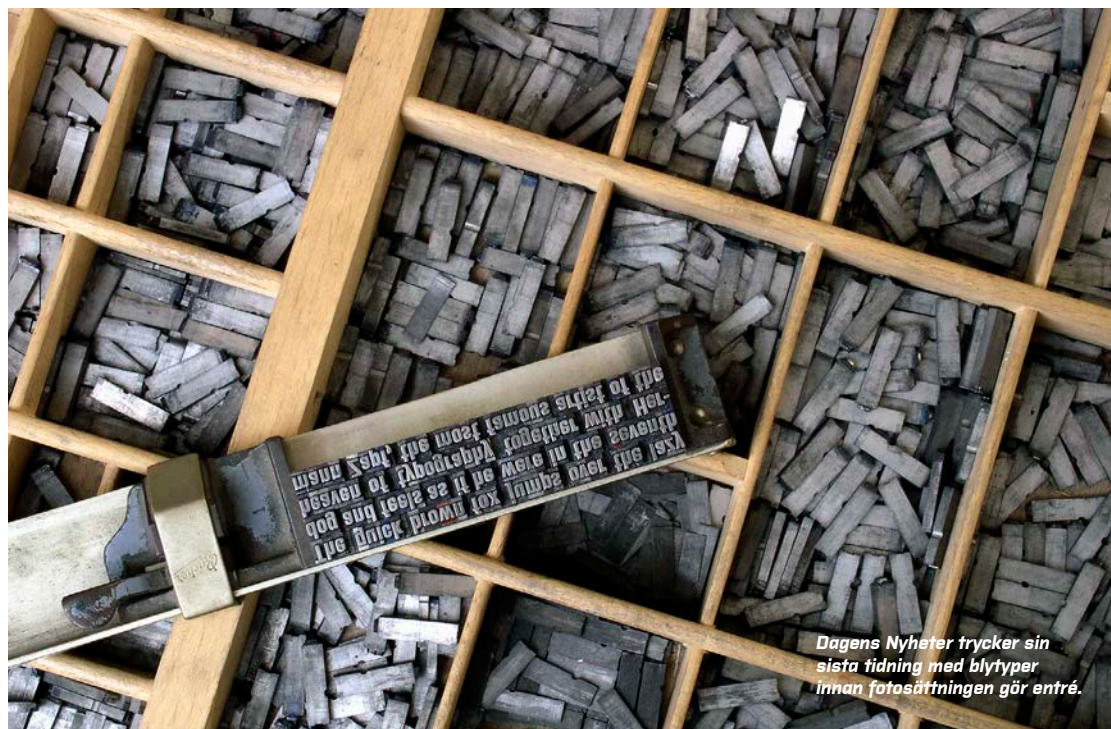
Bingo i Solna Centrum. Guldbrickan som vanligt en gång i timmen – 54 dr 3 000 kronor, 55 dr 2 000 kronor, 56 dr 1 000 kronor.

Politiskt käbbel om tunnelbanedragningen till Sundbyberg respektive Täby. Trafiklandstingsrådet Birger Rosell tror att det troligen blir Täby som prioriteras och får tunnelbana först.

Marie Göranzon och Börje Ahlstedt spelar *Vita rum* – delvis baserad på August Strindbergs *Pelikanen III* – på Dramatens lilla scen.

RENT HEROIN SÄLJS vid Norra Bantorget, sex brukare blir allvarligt sjuka av drogen, en av dem avlider. Tre personer som i olika led langat heroinet anhålls.

Johan Risberg och Per Forslund kämpar på kajen nedanför Sheraton i fem minuter, sedan drar de upp en

Dagens Nyheter trycker sin sista tidning med blytyper innan fotosättningen gör entré.

öring på fyra kilo – den största fisk som tagits upp i centrala Stockholm.

Småbarnsforskare Lars Jalmert vid Stockholms universitet har gått igenom både svensk och utländsk forskning och konstaterar att det inte finns några tecken på att daghem är en skadlig miljö, ens för små barn.

Dagens Nyheter trycker sin sista

Östberga. Polisen tror att en skuld på 7 000 kronor är motivet. En 24-årig man jagas för mordet, rikslarm är utfärdat.

Enligt en annons för US Skateboard finns det 20 000 skateboardåkare i Stockholm.

På Karusell på Stureplan 8 kostar viltpate och filé mignon 22 kronor,

alkotestas under en natt och 75 förare misstänks för rattfylleri eller rattonykterhet.

Två explosioner samma natt – Källbrinksskolan i Huddinge får en av byggnaderna totalförstörd. En äldre byggnad på Farstanäset sprängs i spillror en stund senare.

Direktör Birger Sjöberg i Nacka rånas på 700 000 som han har liggande i garderoben – han litat inte på bankerna. Rånaren och två män misstänkta för inblandning grips. 500 000 kronor av bytet är återfunnet.

I år väntas byggandet av 9 000 lägenheter påbörjas.

I 50 år har Olof Lemon gått i första maj-tåget med Spårvägens musikkår. Tidigare blåste han valthorn, sedan 26 år är han tamburmajör.

Stefan Lord, före detta barservitör från Stockholm, vinner VM i Dart i London som den yngste någonsin. Och för första gången vinner inte en britt.

Stjärnornas krig visas på Rigoletto.

ULF STOLT

ENLIGT EN ANNONS FÖR US SKATEBOARD FINNS DET 20 000 SKATEBOARDÅKARE I STOCKHOLM.

tidning med blytyper, nu blir hela tidningen fotosatt.

Franska Parfymbaren på Drottninggatan säljer Alice Timanders dermatologiskt testade ansiktsmask för 39 kronor. En burk räcker till åtta-tio behandlingar.

En man skjuts med fyra skott från en k-pist i dörren till sin lägenhet i

enbart varmrätt 17 kronor.

NÅR TYSKA FOTBOLLSLANDSLAGET tränar på Råsunda stjäls fyra klockor ur omklädningsrummet till ett värde av 40 000 kronor.

Den största trafikrazzian i Sverige genomförs i Stockholm. Över 140 poliser, tullmän, bilinspektörer och polisläkare deltar. Över 3 000 bilister

APRIL

1786

Gustaf III instiftar Svenska Akademien. Att det blev 18 ledamöter – i stället för planerade 20 – beror på att "de aderton" klingade högtidligt när det uttalades.

1973

Ingmar Bergmans klassiker *Scener ur ett äktenskap* med Liv Ullman och Erland Josephson i huvudrollerna börjar visas på SVT i sex avsnitt om 49 minuter.

1946

Sveriges nuvarande regent – kung Carl XVI Gustaf – föds på Haga slott som Carl Gustaf Folke Hubertus Bernadotte, son till arprins Gustaf Adolf och drottning Sibylla.

BRILJANT:

Tecken i tiden

.....
Teckenspråkstolken Alexandra Juliusson, 28 år från Huddinge, teckenspråkstolkar Hammarby IF:s hemmamatcher i Allsvenskan.
.....

JAG KOMMER INTE att ha matchtröja på mig när jag tolkar. Det är bäst att ha enfärgade mörka kläder så att händerna syns bra.

– Jag refererar inte matchen, utan teckentolkar det speakern säger – som intervjuer, laguppställning, lineup, gula och röda kort och byten. Jag står i teknikrummet med hörlurar på och tolkar in i en kamera. Sen syns jag på två stora bildskärmar ovanför publiken. I sportväg har jag teckenspråkstolkat simlektioner, ridlektioner och familjegympa, men det är i mitt vanliga jobb. Det här med bollsport är nytt för mig.

– Jag har testat att tolka på en av Hammarbys matcher i Svenska Cupen. Och så har jag pluggat fotbollstermer på teckenspråk: mittfältare, back, benkapning, gult kort och rött kort. Jag var nervös innan matchen i Svenska Cupen eftersom jag inte visste om det satt några döva i publiken. Jag är van att se dem jag tolkar åt och få nån slags bekräftelse.

– När jag jobbar som teckenspråkstolk handlar det om att följa med folk i vardagliga situationer som föräldramöten, vårdbesök, arbetsmöten, utbildningar, i kontakten med myndigheter eller kanske ett födelsedagskalas med släkten.

– På matchen i Svenska Cupen var det 7 109 åskådare, den största publik jag nånsin haft när jag teckenspråkstolkat. Det blir säkert ännu fler nu i Allsvenskan. Jag tycker att det är bra att Hammarby som första Stockholmsklubb gör fotbollen mer tillgänglig.

– Hammarby tecknar jag som när man slår med en hammare två gånger. Ibland lägger jag till bokstäverna "b" och "y". Bajen tecknar jag likadant som Hammarby.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

VÄLKOMMEN TILL EN NY SÄSONG MED

EN LEVANDE LÄKTARKULTUR!

Är man störst och flest har man också ett stort ansvar, och i en värld där läktarsektioner ersätts med loger och VIP-hyllor och den trogna publiken byts ut mot slipsar och överrockar, väljer Hammarby Fotboll en annan väg.

Hemmapremiären den 1/4 2018 innebär också premiär för vår nya klacksektion, helt i linje med medlemmarnas beslut på årsmötet 2017. Välkommen till den nya klacksektionen på kortsidans övre läktare!

KOMMANDE MATCHER PÅ TELE2 ARENA:

HAMMARBY – IK SIRUS, SÖNDAG 1/4

HAMMARBY – IF BROMMAPOJKARNA, MÅNDAG 16/4

KÖP DIN BILJETT PÅ HAMMARBYFOTBOLL.SE

**HAMMARBY
FOTBOLL**

PÅ HÖRNET:

Sveavägen/Surbrunnsgatan

"Kängorna sitter kvar på fötterna ändå."

NAMN: Hans Olofsson

YRKE: Äger klubben Swing

ÅLDER: 43 år

BOR: Fredhäll

Varför har du inga skosnören?

– De gick sönder för ett tag sen och då tog jag bort dem helt och hållet. Kängorna sitter kvar på fötterna ändå och dessutom är de lättare att kliva i och ur.

Vart är du på väg nu?

– Till jobbet, jag äger en klubb för minigolf här runt hörnet och vi brukar öppna 16.00 och ha öppet till midnatt.

Hur många banor finns det?

– 18 stycken. Vi startade klubben eftersom det fanns ställen där man kan bowla, spela biljard och boule här i stan, men inget för minigolf under trevliga former.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

ÄVENTYRET VÄNTAR

Stylist: Ulrika Eriksson Foto: Henry Moshizi

NATURKOMPANIET

SVEAVÄGEN 62 | HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
MALL OF SCANDINAVIA | TÄBY CENTRUM | SICKLA KÖPKVARTER | ODENGATAN 50
WWW.NATURKOMPANIET.SE

Foto: Christian Tagliavini

Christian Tagliavini

The Extraordinary World of Christian Tagliavini

Fotografen Christian Tagliavini skapar unika och märkliga världar som väcker betraktarens fantasi. Han jobbar ofta i processer där det tar år att färdigställa verken som rör sig i gränslandet mellan historia, verklighet och fantasi. Christian Tagliavini skapar själv sina extraordinära världar, från ax till limpa och varje detalj är unik.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska

PARTNERS

HASSELBLAD

OLYMPUS

Clear Channel

ineko

